

Jesenice, 25. oktobra 1968

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarka«, Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Trezen in preudaren način reševanja problemov

Tudi v valjarni 1300 so bili izplačani osebni dohodki za september precej nižji. Zato so delavci zahtevali ustrezna pojasnila. O nastalem položaju je sindikalni odbor obrata prek izvršnega odbora obvestil upravo podjetja ter predlagal, naj bi predstavniki samoupravnih organov in uprave podjetja delavcem obširneje obrazložili vzroke za manjše osebne dohodke v septembru.

Naslednjega dne, to je v sredo je v lužnici in pocinkovalnici prišlo do krajše ustavitve dela. Člani sindikalnega odbora so skupaj z dedjem izmene pojalnili delavcem, da je za četrtek dopoldne sklican posvet s predstavniki uprave podjetja, na katerem bodo dobili ustrezne odgovore in pojasnila. Na ta sestanek so se v obratu dobro in organizirano pripravili. V četrtek zjutraj ob 6. uri je bil posvet, katerega so se udeležili člani sindikalnega odbora, DS DE, predsednik zbora DE, predstavniki obratovodstva ter člani oddelka ZK in ZM. Pogovorili so se o tem, kako naj bi nekaj ur pozneje obrazložili problematiko obrata, politiko nagrajevanja in druge probleme, ob prisotnosti povabljenih predstavnikov Železarne.

Istega dne dopoldne ob 10. uri so se zbrali v sejni sobi upravnega poslojja valjarn na Javorniku: direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc, pomočnik tehničnega direktorja inž. Karba, pomočnik tehničnega direktorja za valjarne Ciril Odlasek, inž. Arzenšek, inž. Pavliček in Malej Stanko iz SEP, Tone Varl iz kadrovskega sektorja in predstavniki obrata, razen teh pa še 30 delavcev, ki so se zanimali za potek razgovorov z upravo podjetja.

Namen sestanka je obrazložil predsednik sindikalnega odbora Mavro Lenardič. V razpravi je sodeloval tudi direktor mag. inž. Peter Kunc, ki je poudaril vlogo družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov, da so poiskali način, ki v takih primerih še najbolj ustreza, da ne pride do daljših zastojev v proizvodnji. Tako so uspeli rešiti probleme brez večje prekinitve dela, ampak z dogovarjanjem po samoupravnih poti. Ob koncu sestanka so sprejeli ustrezne sklepe.

Predlagano je, da naj bi zaposlenim delavcem valjarne 1300 priznali poprečje Železarne za giblivi del osebne dohodka, kadar ne bodo dosegli ugodnih rezultatov zaradi objektivnih pogojev, to

je zaradi samega tehnološkega postopka, naročil itd., torej kadar ne bodo dosegli lastnega poprečja.

Prav tako naj bi samoupravnim organom Železarne predlagali v potrditev poprave cenika za rebrasto pločevino. Proučiti je tudi treba predloge, ki so bili poslani komisiji za kategorizacijo delovnih mest in sicer do konca oktobra. V kolikor pa bo valjarna 1300 dosegla ali celo preseгла poprečje Železarne, pa bo nagrajena po lastnem ceniku. Nadalje je bilo v predlogu sklepov, ki jih bodo predložili v obravnavo in potrditev samoupravnim organom Železarne, rečeno, da gornji pogoji veljajo, če bo delo pri doseganju planskih nalog normalno potekalo.

Samoupravni organi ter družbeno-politične organizacije skupaj z obratovodstvom so dokazali, da je tudi še tako pereče probleme, s kakršnimi so se srečali v preteklem tednu, možno reševati na pameten in preudaren način. Po drugi strani pa so tudi prizadeti delavci, ki so zahtevali ustrezna pojasnila, uvideli, da je le po tej poti možno iskati pravo rešitev, da proizvodnja in s tem dohodek ter njihovi osebni dohodki niso še bolj prizadeti.

— or

Konferenca namesto izvršnega odbora sindikalne organizacije?

V prejšnjem tednu je predsednik IO sindikalne organizacije Srečko Mlinarič sklical sestanek predsednikov in tajnikov sindikalnih odborov. Na dnevnem redu je bila ena sama točka in sicer priprave na letošnje občne zборе sindikalnih odborov.

V daljši uvodni besedi je tov. Mlinarič povedal, da smo letos prisotni izredno dinamični situaciji in bogatemu razpletu dogodkov doma kot tudi v svetu. Na družbeno-politično dejavnost so v zadnjem času močno vplivali nekateri zelo pomembni faktorji. Zlasti je treba omeniti napore pri uresničevanju načel družbene in gospodarske reforme, izreden pomen VI. kongresa ZSJ in plenuma CK ZKJ, na katerem so bile sprejete smernice.

Vsekakor bo treba dobro razmisliti tudi o nekaterih organizacijskih vprašanjih. Člane sindikata bo treba seznaniti s predlogom, da bi bodoče imeli namesto sedanjega izvršnega odbora, konferenco, ki bi v našem kolektivu štetela prek 70 članov. Ražen te pa bi imeli še predsedstvo pri konferenci, ki bi na svojih sejah obravnavalo tekoča vprašanja in izvajalo priporočila ter sklepe, sprejete na sejah konference. Prednost te nove organizacijske struk-

ture je v tem, da bi o aktualnih problemih, s katerimi se srečuje sindikalna organizacija pri svojem delu, razpravljalo večje število članov kolektiva oz. sindikata kot doslej in da bi bilo pri reševanju zelo razgibane problematike udeleženo več ljudi.

Sestanek je bil dobro obiskan, predsedniki iz posameznih delovnih enot pa so v razpravi največ govorili o tem, kako naj bi pripravili letošnje občne zборе. V nekaterih delovnih enotah, med njimi tudi PIV, ki je razporejena po vsej Železarni, je treba računati z morebitnimi težavami pri izbiri kadrov. Toda na sestanku so poudarili, da je tudi v takih primerih možno nastala vprašanja reševati v soglasju z vodstvenim kadrom v obratu, ki izvoljenemu članu sindikalnega odbora tako ali drugače pomaga, da lahko izpolnjuje odredene naloge. V razpravi so omenjali tudi stike med izvršnim odborom sindikalne organizacije ter sindikal-

nimi odbori. Pri izvršnem odboru je imenovana posebna komisija, ki pa bo imela tudi v prihodnje dovolj dela. Na sestanku je bilo rečeno, da so bili člani IO in bodo tudi v prihodnje pripravljeni, da po svojih močeh pomagajo in sodelujejo s sindikalnimi odbori.

- or

Integralni razvojni program slovenskih železarn

Te dni so člani centralnih samoupravnih organov in vodilni delavci Železarne prejeli obsežen ciklostiran elaborat o integralnem razvojnem programu slovenskih železarn. Elaborat je s sodelovanjem direktorja železarne Ravne Gregorja Klančnika in z usmerjanjem in soglasnostjo koordinacijskega odbora za integracijo slovenskih železarn, ki ga sestavljajo dipl. inž. Matevž Hafner, svetnik in direktorji vseh treh slovenskih železarn, sestavila posebna komisija v sestavi dipl. oec. Jelka Vidali iz železarne Jesenice, dipl. oec. Janez Ferne iz železarne Store in Vasilij Terseglav, direktor APS železarne Ravne.

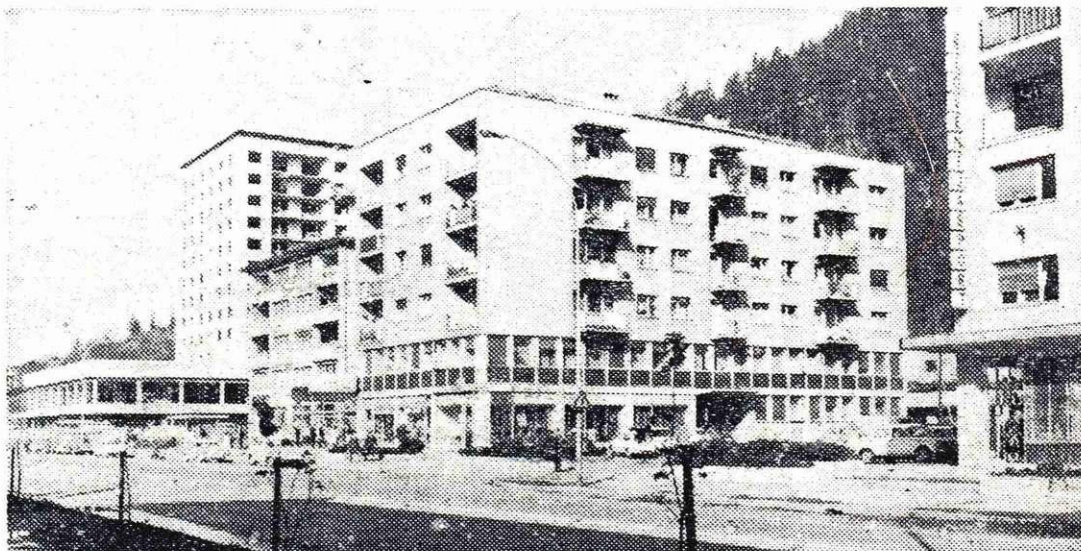
»Integralni razvojni program slovenskega jeklarstva je osnovni sporazum, ki ga pogojuje združevanje železarn Jesenice, Ravne in Store v enotno delovno organizacijo,« je napisano v uvodu elaborata. Elaborat potem obravnava vse bistvene elemente, na katerih naj sloni učinkovitejša bolj gospodarno in bolj smotrno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, boljše obvladovanje tehnološkega postopka, višjo stopnjo predelave izdelkov in drugo.

O elaboratu, ki je izdelan po načrtu za pripravo integracije, bodo razpravljali samoupravni organi Železarne.

Stanje v skladih zdravstvenega zavarovanja letos in prihodnje leto

Skladi zdravstvenega zavarovanja delavcev so zaključili poslovno leto 1967 s skupnim primanjkljajem 45.156.000 N din. Iz rezerve in z likvidnim sproščenim denarjem je bilo pokritih samo dobrih 36 % primanjkljaja.

Skladno z zakonom o organizaciji in financiranju zdravstvenega zavarovanja so štiri komunalne skupnosti v Sloveniji predpisale izredni (nadalj. na 6. in 7. strani)

V okolici kolodvora nastaja trgovsko-poslovno središče Jesenic

Zaposlovanje na tujem

Ekonomska migracija, ki smo ji priča v zadnjem desetletju na relaciji jug — sever, je dobila precejšnje razsežnosti. Na tuje ne odhajajo samo brezposelni, temveč tudi kvalificirani delavci in strokovnjaki, ki največkrat doma samovoljno zapuščajo delovna mesta. Za to je prav gotovo več vzrokov: izredna konjunktura gospodarstva zahodnoevropskih držav je povzročila, da je bilo večje povpraševanje po delovni sili kot ponudba domačih delavcev, svobodnejše gibanje delavcev iz države v državo in ne nazadnje tudi določen višek predvsem nekvalificiranih delavcev pri nas doma, poleg drugih vzrokov, kot je avantura, želja po hitri obogatitvi oziroma večjemu zaslužku itd.

Resnica je, da gospodarski razvoj industrijsko razvitih zahodnoevropskih držav ne bi vzdržal takšnega tempa in njegov nadaljnji razvoj bi bil v nevarnosti, če ne bi uvažali tuje delovne sile. Razen tega pa ne smemo niti mimo druge resnice, da se domača delovna sila v teh državah zaradi dviga življenjskega standarda, noče več zaposlovati na nevarnejših in slabše plačanih delovnih mestih. Ob vsem tem pa slika ne bi bila objektivna, če bi npr. v Zapadni Nemčiji ne omenjali primanjkljaja domače delovne sile, ki je nastal v drugi svetovni vojni. Razen tega pa podatek, ki nam je na voljo iz leta 1965, ko je bilo v Zapadni Nemčiji brezposelnih 170.000 ljudi ob več kot 700.000 prostih delovnih mestih, vendar pa se je že čez nekaj mesecev v isti deželi povzpelo število brezposelnih na milijon.

Razumljivo je, da so mnoge dežele uvoznice delovne sile ob takih pogojih morale spreminjati tudi odnos do uvoženih delavcev, ker jih je k temu silila sama ekonomika in ne neki socialno-humani razlogi. Tako so nastajali razni dogovori, konvencije in drugo, da bi države uvoznice delovne sile zavarovale tuje delavce pred spletkami, grobim izkoriščanjem in drugim. Seveda pa je mnogo tega samo še na papirju, kar nam priznava tudi delavci, ki se razočarani vračajo v domovino. Kljub vsem tem dokumentem pa ostane še vedno neizogibna resnica, da so tuji delavci praviloma še vedno zaposleni na nevarnejših in slabše plačanih delovnih mestih ter živijo v težjih razmerah kot domačini. Razen tega pa njihov položaj kljub vsemu ostane še vedno podrejen in v obdobju gospodarske krize letijo kljub pogodbam najprej tujci, kar je v času recesije pokazala tudi praksa v Zapadni Nemčiji (v nekaj mesecih so odpustili 300.000 tujih delavcev).

Razen tega pa so delavci v tujini, čeprav so pridni in vestni delavci, v širši družbi, to je med domačini, pogosto prezirani in podcenjevani. Tudi konflikti, ki se preraščajo celo v sovraštvo, niso redki.

Čeprav je ekonomska migracija ekonomski pojav sodobnega sveta, moramo le-to jemati kot sestavljen problem, ki je pogojen s političnimi, socialnimi in psihičnimi pojavi. To z drugimi besedami pomeni, da bi tem vprašanjem morali posvečati tudi večjo družbeno skrb, obenem pa večkrat opozarjati predvsem tiste delavce, ki doma samovoljno zapuščajo delovna mesta, da je to neke vrste hazard. Hazard, ki je odvisen od najmanjše gospodarske krize, ki se danes redno pojavljajo v večjem ali manjšem obsegu na vsej zemeljski obli. Razen tega ob tem razglabljanju ne smemo mimo resnice, da se vedno bolj zmanjšuje tudi razlika v razvitosti tistih dežel, ki uvažajo delovno silo in med nami, predvsem v pogledu zaslužka, ki je največkrat stimuliral odhod v tujino. Vedeti pa bi morali, da bodo mnogi, ki se bodo vrnili domov iz Zapadne Nemčije ali od drugod bolelni, kjer nimamo konvencije, doma v breme družbi, ker jim je bilo v tujini žal mark za svojo socialno varnost. Mnogi pa svojih pravic na tujem sploh ne poznajo in to so predvsem tisti, ki odhajajo kot turisti v tujino za kruhom ali po raznih privatnih aranžmajih. Nesporno pa je to, da bo tako kot pri nas doma, tudi v tujini vedno bolj iskan le dober, sposoben in zmožen delavec! Taki pa imajo tudi doma dovolj kruha, če že ne najboljšega, pa vsaj sigurnega in trajnega.

Zaznavni so nekateri kvalitetni premiki v proizvodnji

Predsedstvo republiškega odbora delavcev industrije in rudarstva Slovenije je vsem sindikalnim podružnicam posredovalo zaključke, sprejete na nedavni seji. Ker se zaključki v glavnem nanašajo na gospodarjenje ter sploh na problematiko, ki je aktualna za gospodarstvo v slovenskem prostoru, ne bo odveč, če v povzetku sprejete zaključke posredujemo tudi našim bralcem. V prihodnje nameravamo v takšni obliki naše bralce večkrat informirati o delu republiškega sindikalnega sveta ter republiškega odbora sindikalnih delavcev industrije in rudarstva in posameznih komisij.

Na že omenjeni seji je predsedstvo ugotovilo, da se večina gospodarskih organizacij s področja industrije in rudarstva že prilagaja pogojem, ki jih narekuje gospodarska reforma. Kažejo se že nekateri kvalitetni premiki v proizvodnji — večji izvoz na konvertibilno področje in boljša prodaja na domačem trgu itd. Predsedstvo v sprejetih zaključkih tudi poudarja, da se je življenjski standard zaposlenih delavcev gibal skladno z možnostmi naše skupnosti. So pa še vedno razlike pri osebnih dohodkih med posameznimi panogami. Predsedstvo republiškega odbora delavcev industrije in rudarstva meni, da bo treba s predpisi regulirati izenačevanje pogojev gospodarjenja. Tu so še posebej važni procesi samoorganiziranja ter medsebojnega dogovarjanja z namenom, da bi usklajevali delitev dohodka in osebnih dohodkov. Mišljeni so predvsem dogovori med elektrogospodarstvom in ostalim gospodarstvom.

Na seji predsedstva so obširneje spregovorili tudi o najnižjih osebnih dohodkih. Tudi na tem področju se bo treba dogovarjati, predsedstvo pa je enotno pri oceni, da dogovarjanje ne bi smelo biti le kot politična odločitev. V takem primeru ne moremo pričakovati odgovora na vprašanje, s kakšnimi sredstvi in v kakšni časovni dinamiki lahko dosežemo dogovorjene najnižje osebnih dohodke. Politični dogovorjeni najnižji osebni dohodki lahko negativno vplivajo na razpore pri osebnih dohodkih ter na spodbudno nagrajevanje. Znano je tudi, da so najnižji osebni dohodki z zakonom določeni v višini 30.000 S din.

Lahko jih poveča republika in z njenim pooblastilom tudi občina. S tem v zvezi predsedstvo predlaga, da naj bodo minimalni osebni dohodki enotni za vso republiko in da bi jih izplačevali le izjemno ob ustreznih preventivnih gospodarskih ukrepih.

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije je v nadaljevanju seje

razpravljalo tudi o bogatenju posameznikov na račun tovarniške tehnologije in dokumentacije, kar doslej ni bilo konkretno ocenjeno. Tudi samoupravni akti in sklepi doslej še niso onemogočili takih pojavov. Ta vprašanja bo treba opredeliti v statutih delovnih organizacij pri prvih popravkih. Ostali zaključki, sprejeti na seji, se nanašajo na likvidnost gospodarskih

organizacij, ki se še vedno slabša, na zaposlenost v industriji ter na problematiko izvoza in uvoza. Republiški odbor namerava proučiti tudi problematiko delovnih organizacij, ki poslujejo na meji rentabilnosti, kakor hitro bo gospodarska zbornica SRS pripravila ustrezno gradivo. Predsedstvo je zavzelo tudi stališče glede predlogov za spremembo predpisov za nekatere panoge industrije (črna metalurgija in premogovništvo), ki imajo težave. Predsedstvo namreč meni, da so slej kot prej potrebni dogovori in jih bo treba reševati skladno z intencijami gospodarske reforme, ne da bi po nepotrebnem odlašali. Na seji so govorili tudi o skladih skupnih rezerv, s katerimi pokrivamo neposredne materialne obveznosti iz prejšnjega obdobja. Predsedstvo pripominja, da sanacijske programe izvajamo v času, ko del kadrov zaradi prenizkih prejemkov odhaja iz podjetij. Treba bo poiskati takorešitev, da bo spodbudna kadrom, ki so osnovni in odločilni pri uresničevanju sanacijskih programov. Mišljeni so njihovi stalni osebni dohodki ter možnosti posebnega premijskega nagrajevanja, ko bo sanacijski program uspešno realiziran.

Železarji in rudarji iz BiH na referendumu

V sredo, 23. oktobra so imeli rudarski in metalurški kolektivi v Bosni in Hercegovini referendum, na katerem se je bilo treba odločiti za ustanovitev enega samega velikega kombinata, v katerem bo zaposlenih okrog 24.000 delavcev. V železarni Zenica in tudi v ostalih kolektivih so že v zgodnjih jutranjih urah dosegli veliko udeležbo (op. ur.). V času, ko to poročamo, še niso znani rezultati referenduma, vendar v BiH predvidevajo, da bo velika večina udeležencev referenduma glasovala za ustanovitev novega metalurško-rudarskega podjetja, ki bo po številu zaposlenih prav gotovo med največjimi v državi.

(po TV dnevniku)

Poslovilni večer v zgornjih prostorih Kazine

Sindikalni odbor valjarne 1300 je v soboto, 12. oktobra povabil devet delavcev, ki so že zaposleni 35 let ter 21 sodelavcev, ki so bili upokojeni v letih 1967 in 1968 na poslovilni večer v zgornje prostore Kazine. Razen povabljenih sodelavcev sta se poslovilnega večera udeležila tudi obratovodja Lojze Štrumbelj, asistent inž. Kavčič ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz obrata.

Predsednik sindikalnega odbora Mavro Lenardič je v kratki uvodni besedi obrazložil namen večera, nato pa je spregovoril obratovodja Lojze Štrumbelj, ki je zlasti poudarjal veliko prizadevnost delavcev, ki so že ali pa bodo v kratkem upokojeni. V obratu so bili zaposleni tudi takrat, ko so bili delovni pogoji težji kot danes. Zlasti v povojnih letih imajo zasluge, da je bilo pri proizvodnji tanke pločevine doseženih veliko uspehov tako v kvaliteti kakor tudi po količini.

Vsem prisotnim so razdelili spominske diplome, večer pa je potekal v prijetnem razpoloženju in ob obujanju spominov na delo, ki so ga opravili na svojih delovnih mestih.

Zaostanki za III. kvartal v valjarni 2400 naj bodo odpravljeni do konca leta

Na 4. seji DS valjarne 2400, ki je bila 11. oktobra, so najprej pregledali izpolnjevanje sklepov samoupravnih organov. Pri tem je obratovodja še posebej opozoril na tiste sklepe, ki obravnavajo varnost pri delu. Na progi in v adjustaži bodo uvedli posebne knjige, v katere bodo delovodje vpisovali dogodke, ki sicer niso bili predvideni in so se končali s posledicami ali pa tudi ne. Gre za takšne dogodke, ki bi lahko pozneje lahko povzročili težje poškodbe delavcev.

S pomočjo diagramskega Ciril Urbar članom DS prikaza je obratovodja inž. sredoval problematiko izple-

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEZURNA SLUŽBA TEHNIČNEGA SEKTORJA
v tednu od 26. 10. do 1. 11. 1968

SOBOTA, 26. 10., od 20. do 8. ure: inž. Jože NOVAK, OTK
NEDELJA, 27. 10., od 8. do 20. ure: inž. Rajko KEJŽAR, RO
NEDELJA, 27. 10., od 20. do 8. ure: Andrej BLENKUS, transportna služba
PONEDELJEK, 28. 10., od 20. do 8. ure: Franc GASPERIN, valjarna žice Jesenice
TOREK, 29. 10., od 20. do 8. ure: inž. Bogomir ZUPAN, PLAVŽ
SREDA, 30. 10., od 20. do 8. ure: inž. Lado ŠKETA, UOS
ČETRTEK, 31. 10., od 20. do 8. ure: inž. Emil AZMAN, VEN - Bela
PETEK, 1. 11., od 8. do 20. ure: inž. Martin ŠKETA, TPD
PETEK, 1. 11., od 20. do 8. ure: inž. Borut RAZINGER, OTK

8. redna seja DSŽ

Predsednik delavskega sveta Železarn Franc Kobentar je za torek, 29. oktobra sklical 8. redno sejo. Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Volitve članov skupščine socialnega zavarovanja delavcev Kranj.
2. Poročilo o izpolnjevanju sklepov prejšnje seje.
3. Poročilo o delu upravnega odbora.
4. Poročilo o devetmesečnem poslovanju.
5. Integralni razvojni program slovenskih železarn.
6. Problematika in stanje rekonstrukcije Železarn.
7. Poročila komisij.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

18. redna seja UO

Za četrtek, 24. oktobra je bila sklicana 18. redna seja UO. Predsednik inž. Sekne je predložil naslednji dnevni red:

1. Uspehi proizvajalcev v drugi dekadi oktobra.
2. Analiza stroškov v septembru.
3. Informacija o elaboratu integralnega razvojnega programa slovenskih železarn.
4. Informacija o ustavitvi dela v HVŽ.

40 let v Železarni

(nadaljevanje in konec)

Ugotavljanje proizvodnih stroškov je preteklost. Važna je bodočnost. To pa so jutrišnji proizvodni stroški, na katere lahko še vplivamo. Če želimo oceniti ekonomičnost uporabe nove vrste železove rude ali možnost dohodka pri določenem proizvodu, potem se ne bomo ozirali na obstoječe stroške. To bi bilo preveč nevarno in zato raje izdelajmo novo kalkulacijo. Isto velja, kadar primerjamo stroške z drugimi železarnami.

Pri kontroliranju stroškov ne smemo nikdar pozabiti, da mora biti cilj vsakega podjetja ustvariti čim več dohodka. Če gledamo s tega stališča, potem je ugodnejše, če znižamo pri mesečni proizvodnji 100.000 ton nekega izdelka stroške za en pfenig na tono, kot pa če prihranimo pri drugem izdelku z mesečno proizvodnjo 100 ton 1 marko na tono.

Vsi zaposleni v obratu, od obratovodje do delavca, se morajo navaditi, da bodo vedno mislili na proizvodne

stroške. Vendar stroški naj ne bodo izraženi samo v DM/t, temveč tudi v absolutnih številkah kot produkt porabljene količine, pomnožene s ceno. Dobljene številke, razvrščene po vrstah in stroškovnih mestih, naj služijo obratu za kontrolo proizvodnih stroškov. Naloga strokovnih služb pa je, da te stroške podrobno analizirajo in ugotovijo najugodnejše količinske ter stroškovne normative. Ti bodo služili za ugotavljanje odmirov v planiranih stroških in postavljanje potrebnih predračunov.

Največ pozornosti so na seji posvetili izpolnjevanju obveznosti do kupcev in njihovim naročilom. Pričakujejo večje zaostanke, ker je tretji kvartal z naročili preobremenjen kar za 6.000 ton. Na seji je bil sprejet sklep, da bo treba zaostanke tretjega kvartala rešiti do konca leta, tako da bodo v januarju oz. prvih mesecih leta 1969 obravnavali le še saostanke za četrti kvartal. Za reševanje problematike zaostankov oziroma naročil so zadolženi in odgovorni asistenti po izmenah. Tudi dosedanje analize so pokazale, da so osebne zadolžitve asistentov za izpolnjevanje rokov še najbolj primerne. Inž. Podrekar je na seji poročal o reklamacijah pri prevzemih in odpravi plovčevine. Dogaja se, da pride do reklamacij zaradi nepravilnega vpisovanja in tehtanja, manj pa zaradi zamenjav kvalitete. Izmed sklepov, ki so bili sprejeti na seji, naj omenimo, da so se odločili, da bodo na prihodnjih sejah redno obravnavali proizvodno problematiko s posebnim poudarkom na obseg ter na izpolnitev plana, kvaliteto ter finančno realizacijo, proizvodne stroške, reklamacije in rentabilnost obratovanja. Na predlog predsednika kadrovske komisije je bil sprejet sklep, da se za delovodje adjustaže imenujeta tov. Knafelj in Kliner.

-or

Ali za samska stanovanja v samskih domovih in naseljih res ni mogoče utrditi pravne varnosti?

Pred nedavnim je bil izvršen pregled sob v samskem domu na Plavžu z namenom, da se ugotovi kako stanovalci uporabljajo te stanovanjske prostore in inventar ter kakšno je vzdrževanje in čistoča. Pri pregledu je bilo ugotovljeno stanje, ki nazorno prikazuje objavljeni fotografski posnetek, ki je bil narejen v teh prostorih.

Povsem nerazumljivo je tudi to, da smo pri stanovalcih našli jedilni pribor, ki je last obrata družbene prehrane.

Smatram, da stanovalec s tem, ko je plačal stanovanjsko najemnino v određeni višini, vsekakor nima pravice delati nemogočih stvari in imeti sobarico za nepravno ali manjvredno žensko. Le-ta mora pospraviti vso nesnago, ki jo ne bi bilo treba, če bi stanovalci imeli več samodiscipline in človeškega čuta ter socialistične zavesti, da so to, kar jim je dano v uporabo, odstopljena sredstva vseh članov železarn Jesenice.

Take ugotovitve niso osamljene, vendar je potrebno, da se zamislimo, ali so nam take stvari v čast in če je mogoče ter dovoljeno tako početje v samskih domovih širom naše domovine?!

V tem pogledu gre za to, da se zaradi neznanih vzrokov oddaljujemo od notranje zakonodaje našega podjetja. Če dosedanje nasilne vselitve v samske sobe pridobivajo na obsegu, na škodo samskega stanovanjskega fonda, ki je Železarni trenutno potreben. Pri teh dejanjih postajamo brezmočni in to kot problem na drobno osvetljuje s pisanjem poročil službam, ki so odgovorne za reševanje takih specifičnih postopkov. Predpisi hišnega reda jasno predpisujejo, da stanovalec ni dovoljen pri peljati v samski stanovanjski prostor družino z namenom,

da bi tam ostala in s tem stanovanjski prostor spremenila v družinsko stanovanje. Prav tako ni dovoljena vselitve brez vselitvenega dovoljenja, odstranjevanje sobnega inventarja, do katerega imajo nasilno vseljeni stanovalci kaj čuden odnos. Taka dejanja skušamo rešiti prek pristojnega organa, pri katerem zahtevamo odstranitev stanovca z namenom, da ohranimo neokrnjeni samski stanovanjski fond.

V naši družbi ima važno vlogo moralni faktor, to je socialistična zavest, so pa seveda razen tega še vedno nujni prisilni ukrepi. Zato bo take kršitve in posledice, ki izhajajo iz nasilno storjenih zasedb stanovanj, potrebno prijeti dosledno obravnavati po naši notranji zakonodaji podjetja. To pomeni, da takega značaja samovoljnosti, ki pelje k anarhiji, ne bo mogoče več mirno gledati, predvsem iz stališča tistega dela delovnega kolektiva, ki tvorno, disciplinirano in z osebno odgovornostjo izvaja ekonomski, družbeni in pravni položaj.

Smatram, da bo odlašanje reševanja nakopičene problematike še poslabšalo stanje, oziroma, če bomo namesto notranjega ukrepanja samo razvijali dialoge!

Jože Frece

Socialno zavarovanje in zdravstvena zaščita, dejavnika družbenega in osebnega standarda

S posebno pozornostjo je VI. kongres ZSJ proučil najbolj aktualna vprašanja zdravstvenega varstva in socialnega zavarovanja. Poleg doseženih rezultatov pri izboljšanju zdravstvenega varstva in izvajanja invalidskega in pokojninskega zavarovanja, so se v zadnjih letih pojavili tudi številni problemi in protislovja. Vzroki za to so predvsem v zaostajanju samoupravnih odnosov in v ohranjanju pretežno državnega značaja zavarovanja. Vse to pa vedno bolj prihaja v nasprotje z razvojem družbeno ekonomskih odnosov pri nas.

Kongres zahteva tako od sindikalnih organov in organizacij, kot od vseh pristojnih predstavniških in strokovnih organov večjo odgovornost in učinkovitost pri reševanju teh vprašanj, predvsem pa da vsak na svojem delovnem področju neposredno nosi svoj del odgovornosti.

Socialno zavarovanje in zdravstvena zaščita delavcev sta pomembna elementa družbenega in osebnega standarda ter je od njune urejenosti in učinkovitosti v veliki meri odvisna delovna storilnost, proizvodnja in socialna varnost delavcev in njihovih družin. Upoštevajoč vse to in nadaljnji razvoj teh področij v skladu z našim družbenoekonomskim razvojem, je kongres sprejel resolucijo O RAZVOJU ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN SOCIALNEGA ZAVAROVANJA, ki jo v povzetku posredujemo tudi našim bralcem.

Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje delavcev

V mnulem obdobju smo po splošnih ocenah dosegli pomembne rezultate v razvoju zdravstvenega varstva, saj zdravstveno zavarovanje zajema 62 odstotkov vsega prebivalstva. Krepila se je tudi materialna osnova in razširjala mreža zdravstvenih ustanov, znatno pa se je izboljšala tehnična ter kadrovska opremljenost. Vse to pa je vplivalo na večjo uporabo znanstvenih dosežkov in sodobnejše zdravstveno varstvo, kar se ugodno odraža tudi v izboljšanju zdravstvenega stanja ljudi.

Kljub doseženim uspehom pa je še vedno občutno daljša zadrževanje centralistično-etastičnih odnosov na tem

področju, ki jih je samoupravni razvoj že prerastel, vendar pa se je to zelo negativno odražalo pri delu in razvoju zdravstvene dejavnosti. Odtujenost sredstev ni dovoljevala vpliva neposrednih proizvajalcev na gospodarno trošenje denarja za zdravstveno varstvo. Poleg tega pa so nastopale še druge težave, kar vse je privedlo do negospodarnega trošenja denarja in deficitnega poslovanja večine skladov. Veljavna zakonodaja samouprave socialnega zavarovanja ni dovoljevala odločanja o bistvenih vprašanjih zavarovanja, medtem ko je morala odločati o vseh nastalih posledicah in primanjkljajih v skladih. Kljub ukrepom za razširitev pooblastil tako samouprave, kot delovnih organizacij na tem področju, se stanje bistveno ni izboljšalo,

ker se je o denarju za socialno zavarovanje še vedno odločalo mimo delavca, ki ga daje.

Ob upoštevanju vseh teh ugotovitev tako pozitivnih, kot negativnih in pomena zdravstvenega varstva, kongres meni, da mora v procesu družbenoekonomske reforme izpopolnjevanje sistema zdravstvenega varstva zagotoviti povečanje obsega in zvišanje ravni varstva delavcev in njihovih družin, to pa pomeni večjo učinkovitost in gospodarnost. Učinkovitost zdravstvenega varstva pomeni večjo delovno storilnost in proizvodnost, večja gospodarnost vseh dejavnikov pa je predpogoj za uveljavljanje reforme na tem področju.

Sindikate zanimajo vzroki, zakaj se ne uresničuje polna učinkovitost in gospodarnost pri vsakodnevem uveljavljanju zdravstvenega varstva. Vsa ta vprašanja vedno bolj prihajajo v središče pozornosti delovnih ljudi, ker ustvarjajo denar in opravljeno pričakujejo večjo angažiranost zdravstvenih delavcev. Največ pripomb se nanaša na preveliko razdrobljenost in na premajhno učinkovitost ter gospodarnost zdravstvenih služb pri zagotavljanju zdravstvenega varstva.

Tako stanje zahteva spodbujanje integracijskih procesov na samoupravni osnovi in širšega strokovnega sodelovanja in delitve dela, kar bi omogočilo bolj celotno zdravstveno varstvo zavarovancev.

Delo in razvoj zdravstvenih

ustanov mora sloneti na kompleksnem programiranju zdravstvenega varstva na osnovi dogovora med združenimi zavarovanci in zdravstvenimi delavci. Da bi se naloge izvajale programsko, učinkovito in gospodarno, je potrebno, da se s strokovnimi pooblastili krepí vloga zdravstvenih in medobčinskih centrov. Iz tega razloga se morajo čimprej sprejeti republiški predpisi o organizaciji zdravstvene službe ter o kategorizaciji zdravstvenih ustanov.

Kvalitetne spremembe, ki jih zahteva reforma na tem področju, se lahko uresničijo samo z aktivno vlogo združenih zavarovancev in zdravstvenih delavcev, da bodo neposredno odločali o bistvenih vprašanjih varstva. Združeni zavarovanci morajo na samoupravnih osnovah, na načelih solidarnosti, vzajemnosti in obveznosti ter v okviru emotnega sistema odločati o pravicah in določenostih v zdravstvenem varstvu.

Zruženi interesi delavskega razreda pomenijo resnično solidarnost delavcev pri uresničevanju kvalitetnega zdravstvenega varstva ter gospodarno in samoupravno izkoriščanje tega varstva s strani enakopravnih zavarovancev. Samovoljno koriščenje in privilegiranje ne moreta biti predmet solidarnosti in zavarovanja. Vzajemnost delavcev pomeni, da je vsakemu posamezniku v okviru dogovorjenega obsega z zavarovanjem zagotovljena zdravstvena in socialna varnost, pri čemer se upošteva tudi višina oseb-

nih vlaganj. Vse te stvari pa niso uresničljive brez enotnega sistema, s katerim bo zagotovljeno celotno varstvo delavcev in njihovih družin.

Kongres meni, da v bodoče ne moremo dovoliti, da se denar iz delavskega zavarovanja prelija v zdravstveno varstvo drugih kategorij prebivalstva. To pa ne izključuje možnosti skupnih akcij za postopen prehod k enotnemu zdravstvenemu zavarovanju celotnega prebivalstva.

Samo samoupravno odločanje o pravicah in dolžnostih ter odgovornostih združenih zavarovancev in zdravstvenih delavcev pomeni nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov na tem področju. Bodoče rešitve morajo omogočati delavcem tudi kvalitetno strokovno službo in večjo angažiranost znanosti in njenih dosežkov. K temu lahko pripomore tak odnos med samoupravo, republiko in zvezno zakonodajo, ki bo omejil državno zakonodajo na osnovne sistemske ukrepe ter pospešil samoupravne odnose in odločanje zavarovancev. Solidarnost ter vzajemnost predstavljata novo kvaliteto razvoja odnosov na tem področju.

Družbenopolitične skupnosti so še naprej pristojne za zagotavljanje potrebnih pogojev za nadaljnji razvoj zdravstvenega varstva in zdravstvene službe. V razširjeni reprodukciji na tem področju se bo njihova naloga morala odražati v usmerjanju razvoja prek družbenih planov razvoja in v delnem sodelovanju pri razširjeni reprodukciji.

● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton

Težave avstrijske železarske industrije in predlogi za njeno sanacijo

Avstrijska železarska industrija je danes v velikih težavah. Njen dohodek je iz leta v leto manjši in premajhen, da bi ji lahko zagotovil lepšo bodočnost. Delno je ponekod že prešel v izgubo. Načrti za bodočnost so zelo nejasni. Poprečna proizvodnost avstrijskih železarn je najnižja v Zahodni Evropi. Razdrobljenost na večje število manjših obratov z zastarelimi napravami onemogoča ekonomsko nujno potrebno sodelovanje.

Da bi ugotovili, kakšni ukrepi so potrebni za sanacijo avstrijske železarske industrije, so naročili pri dveh podjetjih, to je pri švicarskem in ameriškem, poseben elaborat. Strokovnjaki obeh podjetij so analizirali stanje in predlagali ustrezne ukrepe. Predlagani ukrepi so zelo radikalni in tudi precej neprijetni.

Predvsem so ugotovili, da avstrijska železarska industrija v sedanji organizacijski strukturi ni sposobna gospodarno živeti. Zato je v osnovi potrebna ustrezna strukturna preobrazba.

Kot prvo je potrebno postaviti močno centralno in nepolitično vodstvo. Le-to mora biti na visoki strokovni ravni, imeti mora določena polnomočja ter je za vse svoje ukrepe v vsakem pogledu popolnoma odgovorno.

Zelo delikaten problem je preveliko število zaposlenih. V primerjavi z zahodnoevropskimi me-

rili zaposluje avstrijska železarska industrija okoli 14.000 ali 35 % preveč delavcev in nameščencev. Od tega bi jih bilo treba čimprej odpustiti približno 10.000, ostale pa v razdobju nekaj let. To bo seveda izredno težaven ukrep, ker bo potrebno za vse odpuščene dobiti delovna mesta drugod. Kot primer navaja analiza, da je samo v dveh največjih avstrijskih železarnah VÖEST in Alpine Montangesellschaft preveč zaposlenih 4.700 oziroma 4.300 ljudi.

Potrebna je ozka specializacija proizvodnega programa. Celotno proizvodnjo masovnega in delno nizko legiranega jekla prevzame železarna VÖEST in Alpine Montangesellschaft. Kot proizvodne agregate naj uporabljata LD konvertorje in SM peči. Električne peči v teh železarnah prenehajo obratovati in bi naj bila proizvodnja elektro jekla omejena samo na dve železarni v Kapfenbergu ter Ternitzu. Tudi proizvodnjo posameznih izdelkov (pločevina, paličasto jeklo itd.) je treba razdeliti med posamezne specializirane železarne.

Danes obratuje v Avstriji 12 železarn. Z delitvijo dela in modernizacijo bi jih v bodoče obratovalo samo šest. Ostalih šest, ki imajo zastarele obrate z majhno zmogljivostjo, bi postopno prenehalo obratovati.

Podrobno so analizirali tudi situacijo na področju proizvodnje grodlja. Ugotovili so, da je pot železarne VÖEST pri izbiri vsipa za svoje plavže edino pravilna. Kljub možnostim za nabavo domače, vendar kvalitetno slabe železove rude, so pričeli v tej železarni uporabljati na železu bogato rudo uvoženo iz Brazilije. Njen delež je v proizvodnji plavžev iz leta v leto večji.

Železarna Alpine Montangesellschaft uporablja v svojih plavžih samo domačo železovo rudo iz rudnika Eisenerz, ki leži blizu železarne. Švicarski in ameriški strokovnjaki so mnenja, da pomeni to dejansko samo subvencioniranje rudnika Eisenerz. Zato predlagajo tudi za to železarno, da nadomesti del domače železove rude v vsipu z uvoženo. Istočasno pa naj bi rudnik Eisenerz močno omejili kopanje rude v jami ter jo večino nakopal na dnevnem kopu, kar je cenejše. Z delno uporabo brazilске železove rude računajo, da bi železarna Alpine Montangesellschaft znižala proizvodne stroške za grodelj okoli 91 milijonov šilingov letno.

Potrebno je tudi znižati za v bodoče planirane investicijske stroške in s tem omejiti tudi določene investicije. Številka znižanja investicij se giblje okoli 500 milijonov šilingov.

Končno predlagajo švicarski in ameriški strokovnjaki tudi ustrezno organizacijsko strukturo. V tej strukturi so točno precizirali delovno območje, naloge in odgovornosti vodstva, podjetij, obratov in služb. Iz tega je tudi razvidno, da je poleg vseh zgoraj navedenih ukrepov potrebna tudi ustrezna organizacija, ki bo zagotovila podjetjem pravilno vodstvo in usmerjanje.

Iz zgornjih izkušenj lahko zaključimo samo eno. Če bo hotela avstrijska železarska industrija v prihodnjih letih izboljšati svoj, sedaj zelo težaven položaj, bo morala sprejeti in izvesti vrsto ukrepov, ki ne bodo niti popularni niti prijetni. Vendar življenjsko nujni!

K.

Pri bodočem uresničevanju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja bo bistvenega pomena aktivni odnos vseh prizadetih dejavnikov do teh vprašanj. To pomeni na samoupravnih načelih zagotavljanje enotnosti plana in akcije pri izvajanju zdravstvenega varstva.

Sistemske ukrepe in rešitve pa morajo spremljati tudi ustrezni ukrepi v organizaciji zdravstvene službe. To pomeni ustvariti pogoje, v katerih bodo delo in razvoj ter položaj delavcev v tej službi odvisni od doseženih uspehov pri izboljšanju zdravstvenega stanja delovnih ljudi, oziroma dohodek zdravstvenih ustanov mora izhajati iz vloženega dela.

Tudi odnosi med zdravstvenim zavarovanjem in zdravstveno službo ter stimulacija preventivne in notranje delitve dohodka v zdravstvenih ustanovah bi se morali razvijati na tej osnovi. Posebnega pomena je tudi izboljšanje planiranja in programiranja ter izvajanja enotne medi-

cinske doktrine in sploh objektiviziranje medsebojnih dogovarjanj zavarovancev in zdravstvenih delavcev.

Delovna organizacija mora biti aktivno vključena pri vsem, kar vpliva na zdravstveno stanje svojih delavcev, ne bi ji pa smeli vsiliti obveznosti, da neposredno prevzame naloge zdravstvene. Zavarovanja v celoti, medtem ko morajo nadomestila v primeru materinstva v celoti zagotoviti skupnosti zdravstvenega zavarovanja. Samo tako bodo delovne organizacije zainteresirane za celotno integracijo delovnih razmer in za ostala vprašanja in se funkcionalno vključile v ta sistem.

Tudi zavarovanci morajo biti vključeni v gospodarno uporabo denarja skladov. Participacija se ne more izvesti brez neposredne izjasnitve zavarovancev, le-ta pa mora biti strokovno tako ocenjena, da ne bo preprečila koriščenja zdravstvenega varstva. Participacija kot de-

javniki gospodarnega nastopanja zavarovancev ne more biti dopolnilni izvor denarja skladov.

Enotni sistem financiranja mora razreševati probleme, ki nastajajo zaradi nerazvitosti posameznih področij in s tem ustvarjati pogoje za razvoj teh področij, da bodo delovni ljudje z lastnim dohodkom zagotavljali zdravstveno varstvo.

Za opredelitev konkretnih rešitev morajo pristojni dejavniki na podlagi enotne metodologije zagotoviti podatke, ki so potrebni za realizacijo skupnih osnovnih načel. Sindikati opozarjajo službe socialnega zavarovanja in državne uprave, da ne bi prišlo do nekvadratnih rešitev. Delovni ljudje, združeni v skupnostih zavarovanja, bodo lahko le ob ustreznih strokovni pomoči in dokumentaciji samostojno iskali najboljše rešitve za čim stabilnejši in trajnejši sistem zdravstvenega varstva.

(nadaljevanje prihodnjic)

Evakuacija prebivalstva

Zaradi sodobnega letalstva in nenehnega izpopolnjevanja letalskega orožja se zapleta vprašanje zaščite zgoščenega prebivalstva v mestih in industrijskih središčih. Zato so imele mnoge dežele že pred drugo svetovno vojno v načrtu evakuacijo določenih kategorij ljudi iz takih ogroženih središč in ozemelj, predvsem tistih, katerih odsotnost bi ne povzročila motenj v življenju mesta, marveč bi prispevala k umnejši uporabi zaščitnih sredstev in k boljši preskrbi tistih, ki v vojnem času morajo ostati na ogroženem ozemlju. Na temelju takega sklepa so imele nekatere dežele tudi načrte za evakuacijo. Med njimi jih je bilo nekaj, ki so te načrte pravilno izvedle pred izbruhom ali v začetku druge svetovne vojne.

Po nekaterih podatkih je na primer Anglija uspešno izpolnila to nalogo. Po zaslugi tega ukrepa so se mnogi šolski otroci in tudi drugi ljudje, ki so jih izselili, izognili zanesljivi smrti, saj so Nemci v prvih letih druge svetovne vojne bombardirali tako rekoč dan in noč.

Znanih je nekaj podatkov o tem, da so evakuirali civilno prebivalstvo iz nekaterih ogroženih mest tudi v Franciji, preden so jo napadli Nemci. Kaže, da francoski načrti za izselitev iz mest niso bili realni, ker se je mnogo evakuiranih prebivalcev zaradi neznosnih razmer v novih bivališčih ponovno vračalo v svoja mesta.

Poljaki se te naloge niso lotili temeljito, zato je evakuacija še povečala zmešnjavo, ki je nastala ob nemškem napadu na Poljsko.

Vladajoča klika stare Jugoslavije in njen aparat sta proučevala evakuacijo civilnega prebivalstva, toda samo na papirju, kakor je bila tudi sicer praksa bivših jugoslovanskih oblastnikov pri načrtih v zvezi z obrambo dežele. Zato je ob nenadnem napadu na Beograd 6. aprila 1941 prebivalstvo brezglavo bežalo iz mesta in ga je sovražnik na cestah obstreljeval s strojnimi, izpostavljen pa je bilo še drugim nevšečnostim.

Pri sodobnem načinu vojskovanja lahko dezorganizirano zaledje, ki povzroča zmedo in preplah, znatno prispeva k temu, da je vojna kmalu izgubljena. Tega se zdaj zavedajo vse dežele, zato so začele po drugi svetovni vojni proučevati izkušnje v zvezi z evakuacijo prebivalstva.

Naša dežela pripisuje temu vprašanju ustrezen pomen in ga je nedavno uredila z zakonom o narodni obrambi s členi 138 do 142. Po tem zakonu morajo za evakuacijo civilnega prebivalstva poskrbeti organi civilne zaščite.

Oblike evakuacije:

Ker lahko napad iz zraka ali kak drug sovražni napad ogroža določeno ozemlje, številna mesta, industrijska središča in prometna vozlišča in ker bo prebivalstvo ponekod izpostavljeno sovražnemu napadu že takoj v začetku vojne, spet druge pa verjetno kasneje, je mogoče ob upoštevanju teh okoliščin planirati evakuacijo.

Še enkrat »Čik v zelju«

Dejstva, da je bil »čik« oziroma filter od cigarete najden v zelju, ne mislimo oporekati. Ker se iz podpisa k sliki da sklepati, da je filter lahko padel v zelje samo v kuhinji obrata družbene prehrane, bi pojasnil naslednje:

Ko smo zvedeli za opisani dogodek v obratu družbene prehrane in dobili fotografirani filter v roke, smo bili prepričani, ker je bil filter cel in nerazkrojen, da je moral pasti v zelje med polnjenjem transportne posode ali med prevozom ali pa celo v sami razdelilnici, kljub nasprotnim izjavam vseh prizadetih, da se to ni zgodilo niti v kuhinji niti med trans-

portom niti kasneje.

Da bi naša predvidevanja dokazali, smo namočili enak filter v zelje ter ga po dveh urah namakanja dali še kuhati ter ga kuhali še dobro uro. Ugotovili smo, da je filter ostal nespremenjen. Ta ugotovitev je ovrgla naša predvidevanja. Tako je filter lahko padel v zelje tudi že med pripravo za kisanje. Seveda dokazov nimamo nobenih.

Prav je, da Železar opozarja na napake, da jih kritizira. Samo po mojem je potrebno, da se opozarja na vse napake, tudi na napake drugih. Prepričan sem namreč, da niso napake samo v GEZ.

Stane Pretner

Češki strokovnjak v valjarni 1300

Približno pred tremi tedni je prišel v valjarno 1300 češki strokovnjak za valjarne František Pavlasek. Obratovodja Lojze Štrumbl nam je povedal, da se je strokovnjak po prihodu v valjarno 1300 v glavnem zanimal za gibanje in doseganje izplenov. Delavcem, zaposlenim na delovnih mestih v valjarni 1300 je dal mnogo nasvetov za delo v prihodnje, zlasti kar zadeva kvaliteto. Vsakomur je bil pripravljen pokazati, kako naj dela, da bi svoje delo opravil čim bolje. Z njegovimi napotki oz. nasveti si bodo v valjarni 1300 lahko precej pomagali. Tudi delavci, zaposleni v valjarni 1300, vedo povedati o njem veliko pohvalnih besed. Sindikalni odbor valjarne 1300 pa ga je povabil na večer, ki so ga priredili v zgornjih prostorih Kazine dolgoletnim in pa tudi že upokojenim sodelavcem iz valjarne 1300.

Obratovodja Štrumbl je še povedal, da so bili z njegovim tritedenskim delom v valjarni 1300 zelo zadovoljni.

Sicer so bili v prejšnjih letih v valjarni 1300 strokovnjaki tudi iz drugih držav, vendar je bilo precej razlik med njimi, češki strokovnjak pa je bil prav gotovo eden

izmed tistih, ki je tehnološki postopek v vseh oddelkih valjarne 1300 zasledoval in nesebično svetoval v prid večje in kvalitetnejše proizvodnje.

Mladi brigadirji so vsi člani mladinske organizacije

V Železarni imamo mladinsko delovno brigado, v katero so sprejeti delavoljni mladinci, ki so dokončali vsaj 6 razredov osnovne šole. Delovna brigada je dodeljena obratu transportne službe, kjer mladinci opravljajo lažja fizična dela. Za svoje delo v brigadi prejmejo mesečno po 300 N din in za vsak delovni dan 2 nova dinarja bonov za malico. V delovnem času obiskujejo zanje posebej pripravljeno šolo. Tisti, ki pri delu in v šoli kažejo zadovoljiv uspeh, so običajno junija premeščeni v druge obrate, kjer se mladinci izučijo za

talilce, valjavce, livarje, žičarje in druge poklice. Letos so »stari« mladinci odšli junija, novi pa so v brigado prišli septembra. Pri delu jih vodi posebej zanje določeni delovodja Zdravko KAVALAR, ki je duša, pa tudi strog do prave mere. Vsi mladinci ga imajo radi.

Ker se bliža čas letnih mladinskih konferenc, so jo pred kratkim sklicali tudi mladinci delovne brigade v Železarni. Udeležilo se jo je prav vseh 29 mladincev. Dosedanji predsednik Srečo SMIT je poročal o dosedanjem delu in bodočih nalogah ter akcijah. Konferenca se je udeležil tudi namestnik obratovodje, ki jim je v kratkem opisal tehnološki proces Železarne in naloge transportne službe. Mladinci se v razpravi niso dovolj oglašali, kar je delno razumljivo, saj so naredili šele prvi korak v življenje. Doslej so namreč bili v šoli, odslej pa so začeli z delom sami skrbeti zase.

Vsi pa so izrazili pripravljenost delati v mladinski organizaciji. Za vodstvo organizacije so izbrali Srečo Smita, Dragota Arha, Adolfa Koniča, Eka Bečiroviča, Srečo Jukiča in Branka Plesničarja. Prav tako so izbrali delegate za mladinsko konferenco Železarne.

Branko Blenkuš

V letu 1942 nekako junija meseca, sem na Gorjušah, kjer sem tudi stalno prebival, proti večeru, bil je že mrak, šel proti Kamniški dolini. Tam sem zavil proti Grogorinove-mu gozdu. Zamišljen v lepo poetično noč, za tiste čase res toplo, čudovito in skrivnostno okolico, sem stopal proti gozdu. Niti slutil nisem, da bom koga sploh srečal ali naletel nanj. Kljub temu pa sem dobro opazoval okolico. Na-

enkrat me zdrami iz razmišljanja rahel žvižg. Kdo bi to mogel biti? Toda takrat že opazim na štoru sedečega partizana, oblečenega v uniformo bivše planinske pešadije. Za pasom je imel pištole ter dve ročni bombi. Stopim k njemu in med krepkim stiskom rok spoznam prvoborca Franca Jerovška — Vasja.

Takoj se je zanimal in me vprašal, kako je doma in kaj

Spomini iz NOB

Moji spomini na prvo

je novega v dolini. Sam sem bil vesel tega srečanja. Vesel pa tudi zato, ker mi je s svojimi razlagami o naši borbi, o bratstvu in enotnosti, o Titu, začel odpirati to skrivnost in pred mano odpirati nov svet, boljši, lepši in srečnejši.

Vasja mi je podrobneje pojasnil, zakaj se borimo. Segel je v žep in mi pokazal sliko, vidiš, pravi, to je tovariš TITO, naš vodja in vrhovni komandant. Takrat sem prvič videl Titovo sliko. Takrat mi je tudi prebral iz partizanskega časopisa poročila o stanju na vzhodni in zahodni fronti. Nič kaj razveseljiva situacija, kakršna je bila takrat na bojiščih, ni zlomila v meni vero v zmago zatirane Evrope nad bohotno Hitlerjevo Nemčijo in Mussolinijevo Italijo.

Vasja mi je dejal, da prihaja z Jelovice in da so razhajkani. Takrat je padel Jože Gregorčič in še nekaj tovari-

šev. Vasja ni vedel, kdaj bo odšel nazaj v Jelovsko četo, rekel je, da bo ostal za nekaj časa tu. Pomagal sem mu, kakor sem vedel in znal. Res, težko je bilo za naše borce takrat, vendar niso klonili.

Vasja me je bil vesel, saj

je vedel, da bom zanesljiv sodelavec NOB. Skupaj sva bila od malega in oba okušala trdo življenje. Spominjam se njegovih besed, kakšna bo naša prihodnost.

Rekel je: »Miha, takrat bomo lepo živeli v miru, v svo-

bodi, pri belem

Potem sva se stajala na dogovstu. Kasneje se še s partizani tili Drežce, Slo Srnjak in drugi nje s prvoborci

Poziv!

Ustanavljajte občinsko narodno obrano!

Navedeni se veselimo svobode v neodvisni Jugoslaviji. Opravičeno pa greni splošno veselje med narodom velika skrb, če našim pokrajinam konec vojne ne prinese novih, se večjih nesreči: požigi, plenjenje, ropanje, umori in druga nasilstva od strani izstradanih vojaških krdeč, ki bi se v slučaju neredne demobilizacije vračala preko naše domovine. Na vse moramo biti pripravljeni. Zato pozivljamo po naročilu najvišje narodne oblasti, Narodnega veča v Zagrebu, vsa telovadna društva (športovska in šokolska), požarne brambre in sploh vsa narodna društva, občine in posameznike, da dogovorimo med seboj takoj osnujejo po vseh občinah, v vsaki vasi skupno občinsko narodno obrano.

Vsaka občina naj ima za ta prehodni čas svojo narodno obrano ali javno stražo. Če to zahteva posebnost lege, je tudi lahko več občin združenih v eno občinsko narodno obrano. Gotovo pa je najbolje, da se v vsaki občini in vsaki vasi ustanovi narodna obrana posebej.

Odbor za občinsko narodno obrano naj bo sestavljen po velikosti občine od 6 do 10 mož. V tem odboru vodi predsednik in njegov namestnik upravne in organizacijske posle (pripis, plačo, prehrano, obleko, obutev itd.). Načelnik in podnačelnik pa naj skrbita za tehnično vodstvo straže, t. j. za celne redovne vaje, rabo orožja, peku v stražni službi in za eventualno razdelitev straže v več pododdelkov. Poleg tega ima odbor tajnika, blagajnika in po potrebi njihova namestnika. Vrhovna odločitev v vseh važnejših stvareh pristoi celotnemu odboru. Kjer bi župan ali kdorkoli oviral priprave za ustanovitev ali bi kakšna nezanesljiva oseba hotela delati ovire, naj se izvoli odbor za občinsko narodno obrano preko župana in teh oseb.

Kdo spada k narodni obrani? Za prvi začetek vsak moški nad 17 let star, ki se prostovoljno prikladi. Če bi kazalo vpeljati obvezno brambno dolžnost, pa od 17. do 50. leta, kar odloči Narodno veče v Zagrebu, ki preskrbi tudi orožje. Dokler pa tega ni, je dobro v slučaju potrebe vsako obrambno orožje in sredstvo. Občinske obrane se dogovore medsebojno glede podpore v slučaju potrebe. Zunanji znak za člane, ki spadajo v narodno obrano, je okrogla kokarda v narodnih barvah in legitimacija od odbora občinske Narodne obrane.

Osrednji odbor za narodno obrano v Ljubljani.

Pred 50 leti je bila največja skrb ljudi kako preprečiti nove nesreče

Stanje v skladih zdravstvenega zavarovanja letos in prihodnje leto

(nadaljevanje s 1. strani)

dodatni prispevek, ker niso mogle prekriti primanjkljaja iz sredstev rezerve.

V Sloveniji je devet komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja, ki pa so vse za ključile svoje poslovanje v skladu zdravstvenega zavarovanja s primanjkljajem. Pet skupnosti je pokrilo primanjkljaj iz rezerve, ostale štiri pa le delno, ostalo pa z izrednim dodatnim prispevkom. Tako je npr. komunalna skupnost v Celju za nepokriti primanjkljaj 4.581.000 N din predpisala diferencialno stopnjo prispevka od 0,58% do 2%, odvisno od preseženega bolniškega staleža po posameznih delovnih organizacijah.

Komunalna skupnost Kranj je za nepokriti primanjkljaj 3.607.000 N din predpisala dodatni prispevek 0,73% od neto osebnega dohodka, komunalna skupnost Ljubljana za nepokriti primanjkljaj 18.330.000 N din 0,95% od neto osebnega dohodka, komunalna skupnost Ravne na Koroškem pa za 3.662.000 N din primanjkljaj za Ravne 0,19%, za Velenje pa 2,79% izrednega dodatnega prispevka.

Finančni načrti skladov zdravstvenega zavarovanja delavcev v Sloveniji so za leto 1968 predvideli skupno 678.044.000 N din dohodkov in 678.044.000 N din izdatkov in sicer:

za zdravstveno varstvo 488.249.000 N din
za denarne dajatve 138.029.000 N din

za službo socialnega zavarovanja 18.229.000 N din in za ostale izdatke

33.537.000 N din
V zvezi z obveznim prispevkom zavarovanih oseb k stroškom zdravstvenega varstva (participacija) so komunalne skupnosti v skladu z družbenimi priporočili sprejele potrebne ukrepe za večjo uveljavitev in poenotenje plačevanja obveznega prispevka, ki ga morajo plačevati

zavarovane osebe za posamezne zdravstvene usluge. Za leto 1968 pa je predvideno, da bodo zavarovanci vplačali obveznega prispevka na usluge v delavskem zavarovanju 33.224.000 N din, kar je skoraj 57% več kot v letu 1967. Tako naj bi se skupni denar, namenjen za zdravstveno varstvo, ob upoštevanju participacije, povečal za 1,8%.

Kljub temu, da je bilo

sprejeto stališče zdravstveno varstvo 1968 ne sme z ugotavljanje na položajevih pod zdravstveno varstvo zdravstvenega varstva stagnaciji. Prim polletij kaže, d oskrbnih dni ni število izdanih za 14,8% itd.

Na podlagi realizacije so po munalne skupnosti le, da bodo zaključno leto z nasledtom:

Komunalna skupnost	Predvideni čisti dohodek	Predvideni izdatki	Primanjkljaj
	N din	N din	N dan
Celje	75.347.000	77.396.000	2.051.000
Gorica	41.098.000	41.996.000	898.000
Koper	46.580.000	46.580.000	—
Kranj	69.940.000	72.105.000	2.165.000
Ljubljana	244.900.000	244.900.000	—
Maribor	109.721.000	111.613.000	1.892.000
Murska Sobota	25.955.000	25.955.000	—
Novo mesto	31.976.000	32.616.000	640.000
Ravne	34.539.000	36.233.000	1.694.000
Skupaj	680.056.000	689.396.000	9.340.000

V gornjih podatkih pa ni upoštevan dohodek oz. denar od participacije zavarovancev. Predvidoma bo planirana participacija dosežena v letu 1968 v višini 90 do 95%, kar bo delno popravilo finančno situacijo v skladu zdravstvenega zavarovanja.

Rezultati osmih mesecev poslovanja kažejo preseganje predvidenih izdatkov za zdravstveno varstvo za 1,1%. Če pri tem upoštevamo, da vse skupnosti še niso obračunale svojih letošnjih obveznosti zaradi neuskkljenih pogodb z zdravstvenimi zavodi, ker še niso rešeni arbitražni

spori med skladji in zdravstvenimi zavodi, lahko pričakujemo, da bodo končni rezultati finančnega stanja v zaključnih računih posameznih komunalnih skupnosti še slabši. Zaradi neugodnega stanja skladov zdravstvenega zavarovanja v letu 1967 in 1968 iščejo ustrezne rešitve za uravnovešanje istih na osnovi izhodišč financiranja zdravstvenega zavarovanja za leto 1969, po predlogih komunalnih skupnosti.

Po finančnih načrtih predvidevajo komunalne skupnosti za leto 1969 naslednja

izhodišča financiranja — Masa osebnih bo predvidoma ocenjenega osebnosti za leto 1968 bo predvidoma milijonov N din — Osnovni p zdravstveno varstvo viden po stopnji spevkov za soci vanje.

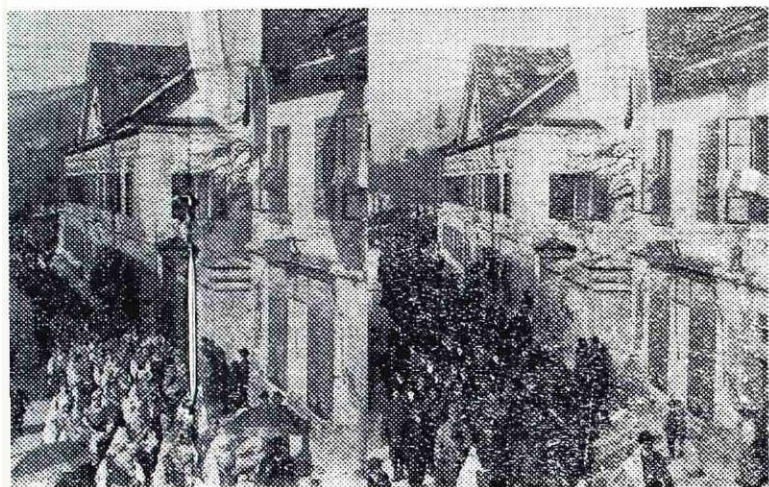
Na osnovi gorn bi morala masi prispevka naspr masi v letu 196 5,4% — nekatere skupnosti pa sc povečanje osnovi

a prvoborca Vasja

v bodi, pri belem kruhu.«
Potem sva se vsak dan se-
stajala na dogovorjenem me-
stu. Kasneje sem se spoznal
še s partizani terenci kot so
bili Drežec, Slobodan, Metod,
Srtnjak in drugi. Prvo sreča-
nje s prvoborcem Vasjo mi

bo ostalo vedno v spominu.
Se danes se rad spominjam
tega dne in ker ravno letos
mineva 26 let od tistega sre-
čanja, mi je še toliko bolj
drag spomin na našo revolu-
cijo.

Miha Zalokar

visne Jugoslavije (29. X. 1918)

sprejeto stališče, da se
zdravstveno varstvo v letu
1968 ne sme znižati, lahko
ugotavljamo na osnovi raz-
položljivih podatkov, da je
zdravstveno varstvo oz. obseg
zdravstvenega varstva le v
stagnaciji. Primerjava dveh
polletij kaže, da je število
oskrbnih dni nižje za 3,2%,
število izdanih receptov pa
za 14,8% itd.

Na podlagi sedemmesečne
realizacije so posamezne ko-
munalne skupnosti predvide-
le, da bodo zaključile poslov-
no leto z naslednjim rezulta-
tom:

Primanjkljaj	Izločitev v obvezno rezervo
N dan	N din
2.051.000	1.573.000
898.000	832.000
—	950.000
2.165.000	1.364.000
—	3.600.000
1.892.000	1.180.000
—	154.000
640.000	653.000
1.694.000	418.000
9.340.000	10.674.000

izhodišča financiranja:

— Masa osebne dohodka
bo predvidoma porasla od
ocenjenega osebnega dohod-
ka za leto 1968 za 5,4% in
bo predvidoma znašala 9.120
milijonov N din v SRS.

— Osnovni prispevek za
zdravstveno varstvo je pred-
viden po stopnji 5% od pri-
spevkov za socialno zavarov-
vanje.

Na osnovi gornjih izhodišč
bi morala masa osnovnega
prispevka nasproti ocenjeni
masi v letu 1968 porasti za
5,4% — nekatere komunalne
skupnosti pa so predvidele
povečanje osnovnega prispev-

ka zelo previdno. Tako so
Ravne predvidevale poveča-
nje komaj za 2,5%, Celje za
3%, Koper za 3,5%, Kranj pa
za 5,1%.

Dodatni prispevek, ki ga
obračunavajo organizacije,
pri katerih stroški za zdrav-
stveno varstvo presegajo do-
ločeno poprečje, ki ga dolo-
čijo posamezne skupnosti na
svojih skupščinah, ne sme v
masi presegati 25% denarja,
zbranega z osnovnim pris-
pevkom za zdravstveno za-
varovanje.

Skupni dohodki skladov po
predhodnem načrtovanju pre-
segajo ocenjene dohodke za
leto 1968 za 4,4%, čisti dohod-
ko pa za 4,1%.

Izločanje v rezervo skla-
da pa je predvideno v vseh
skladih v poprečju 2,98% in
je za 27,1% večji pritok de-
narja v ta sklad nasproti
predvidenemu v letu 1968.

Komunalne skupnosti pred-
videvajo na podlagi sprejetih
sklepov na postavljanju
predstavnikov izvršnega sve-
ta skupščine SRS, komunal-
nih skupnosti socialnega za-
varovanja, komunalnih zavo-
dov za socialno zavarovanje,
zdravstvenih centrov in naka-
terih zdravstvenih zavodov,
da se izdatki povečajo za
enak odstotek na načrtovane
izdatke v letu 1968, kot se
za leto 1969 načrtuje porast
nacionalnega dohodka na ob-
močju komunalnih skupno-
sti. V SRS je predvideni po-
rast narodnega dohodka za
8,8%.

Tako bodo po predvidenem
porastu nacionalnega dohod-
ka in povečanju skladov
povečani tudi izdatki za zdrav-
stveno in sicer izdatki
za zdravljenje v stacionarnih
zavodih za 3,2%, za zobno ne-
go 3,3% itd. Izdatki za zdra-
(nadaljevanje na 8. strani.)

Čeprav je Kumrova znana kot sitna in skopa
ženska, se Ana dela ne brani.

Delala bo. Ves dan bo delala!
In to je dobro; delo je vselej najboljšo zdravilo
za človekovo potrlost!

Delo rešuje človeka vseh neprijetnih in nevšeč-
nih misli!

Delo je edina sreča, ki jo človek lahko doseže,
saj kadar Ana dela, vselej pozabi na svojo nesrečo.

»Odtok v pralnici je pokvarjen,« posluša gospo.
»Splakovali boste v tovarniških rakah...«

To Ano nekoliko prizadene, saj bo morala opr-
no perilo znositi na glavi do izplakovalnice v tovar-
niških rakah, ki niso tako blizu.

A nič zato. Vajena je. Bo že zmogla.

Tako Ana bodri sebe in gospo in se takoj loti
dela. Umazane perila je res veliko, kakor da pri
Kumrovih že četrta leta niso prali. Samo rjuh je
deset parov, prevlek za blazine prav toliko. In po-
tem prti, gospodove srajce in spodnje perilo, in
seveda tudi gospejino (tega bo namočila posebej,
fino je, izbrano, ji naroča Kumrova), nato prtiči,
moški in ženski robci, nogavice in še in še... Go-
spa pravi, da ima vse natančno prešteto. Zato tudi
Ana šteje in sortira kose, vsakega na poseben
kup...

»Zares, dela je za cel dan, a še raje za dva,«
vzdihne Ana, ko ima vse prešteto.

»Ne, danes morate biti gotovi,« vztraja Kumrova
pri svojem.

»Če bom zmogla?« dvomi po kupih perila Ana.

»Morate! Jutri dobimo goste iz Ljubljane! Gos-
poda Kramarja,« našteva Kumrova (Ana, ki jo po-
zna kot natakario, ji le težko reče gospa!) same v
poliki znane ljudi. »Soprogove prijatelje!« pravi.
»Same ekselence...«

SIVO MESTO

No, to je Ani vseeno. Zato brez zanimanja poslu-
ša naštevane »samih uglednih ljudi«, ki jih Kumro-
va natančno opsuje, kdo in kaj so. Tudi to ji ni
mar, če Kumrova govori resnico ali pa samo laže,
da bi v Aninih očeh povzdignila svojo imenitnost.
Ana dela in čuti, da ji delo vrača notranji mir...

PRANJE je naporno zaradi zbadanja v križu.
Ana je že po dveh urah drgnjenja po vbočenih žle-
bičih pralne deske, ki ji pravijo »mašina« utrujena,
saj pri drgnjenju perila po tej deski gor in dol po-
leg rok trpi največ križ. Včerajšnje bolečine, ki si
jih je nakopala z ribanjem in pranjem pri Čupni-
kovih, se vračajo. A Ana, kadar je pri delu, je
trmasta. Mora. Ko se bo še bolj ogrela, bodo bole-
čine v križu minile kakor že marsikdaj.

Tako si govori. V tovarni tuli poldan. To pomeni
konec dopoldanskega uradniškega dela in dveurni
odmor za uradnike. Zdaj bo prišel domov na kosilo
Kumer, ki ga marsikdo v sivem mestu ne more
trpeti. Ljudje ga sovražijo, ker mu najbrž zavidajo,
ker se je iz s.na bankrotiranega gostilničarja in iz
frizerskega pomočnika (»Za frizerja je bil prelen,«
pravijo) še za vojne spremenil v tovarniškega te-
kača, a takoj po vojni, ko se je prelevil iz nemčurja
v slovenskega (sedaj samo jugoslovanskega) »na-
prednjaka«, kakor se imenujejo liberalci, in ker se
je izkazal pri tovarniški gospodi s prilizovanjem in
ovađstvom, v uradnika in tako stopil iz anonimne
gnače podobnih stremuhov na uglajeno cesto živ-
ljenja in gospodke »pomembnosti«, ki si jo je ohr-
njeval s petolizništvom do tistih, ki so bili »več
kakor on« in našopirjenostjo pred tistimi, ki jim je
bil po družbenem položaju včasih enak, a so zanj
zdaj samo še »ljudje, ki so nič«. Tudi njegova, dru-
gače čedna zunanost (vitek je, plavalas z negova-
nimi nazaj počesanimi kodri, s frizuro, ki najbolj
zgovorno priča o njegovih sposobnostih in frizerski
preteklosti) se je spremenila ne samo po modnih
oblekah, marveč si je nataknil na nos tudi »pamet«.
To se pravi: začel je nositi naočnike, da bi bil

videti »izobražen«. Ravnal je podobno kakor mnogi,
ki se povzpno do »gospode« in so svojčas drgnili
samo osnovnošolske klopi in ki vidijo v noči naoč-
nikov edini znak »izobrazbe« in »izobraženosti«.
Kljub čedni zunanosti mu večina ljudi pravi »gli-
sta«, seveda, kadar ga obirajo in kadar njega ni
poleg. Ta vzdevek mu niso dali zaradi Kumrove
vitkosti, marveč zato, ker ga zaradi njegovega
»vzpona« med »gospodo« sovražijo.

To sovrašтво je seveda zavist pri podobnih stre-
muhih, ki bi se radi prav tako, kakor se je Kumer,
zrinili »naprej«, a jim ne uspe. Toda vsi, ki Kumro
zaničujejo in sovražijo, niso sami zavistneži. Martin
in njegovi somišljeniki so to »glisto« zasovražili
globlje in mu obetali najhujše, kadar »bodo sami
prišli na oblast«, kakor so po Aninem mnenju beša-
sto govorili. Kumro so zamerili, ker je v času sploš-
nega železničarskega štrajka, ki bi ga Martin in
njegovi najraje spremenili v svojo prekucijo, Ku-
mer zbral nacionaliste, potem ko je zvedel, da bo
v revir pripeljal oklopni vlak, in terjal od oblasti
orcžje, da bi nacionalisti »pomagali vojaštvu pri
zadušitvi delavskih nemirov«. To pa je koristilo
predvsem njemu, saj si je pri oblasteh nabral novih
»zaslug« zase ter za vse čase zavaroval svoj »go-
sposki« položaj, a pri delavcih Martinovega kova
postal smrtni sovražnik delavstva.

— Orjunaš prekleti! — ga je Martin psoval še
na smrtni postelji. Tudi Ana sama se še spominja
Kumro v orjunaški uniformi, pa tudi Kumrovih
pretenj, da bi bilo treba Kosirnika, Vrega in vse
komuniste pa tudi socialne demokrate, ki jih je
Kumer enačil s komunisti, postreliti ali pa pokati.
Bahal se je, da je bil osebno navzoč pri obračunu
z delavci v Trbovljah in obžaloval, da nekaj podob-
nega tisti večer, ko so se vračali s trboveljskega
pohoda in se znesli na ljubljanski postaji na prej
nad vlakom jeseniških »črnuhov«, članov telovad-
nega društva »Orel«, klerikalnih in zagriženih na-
sprotnikov »Sokola«, s katerimi bi bilo treba tudi
»obračunati« in na katere so streljali z revolverji,
res bolj za strah kakor zares, saj niso nikogar za-
nili, temveč si tako dali samo duška nad »zmagovi-
tim trboveljskim pohodom« in poguma, da bodo
prav tako, kakor so v Trbovljah še isto noč obra-
čunali tudi z domačimi »rdečimi«, zažgali Marejev
delavski dom, pa tudi lokal Knifcove Neodvisne
v prostorih gostilne »Pri Vipavcu«.

Ana bi se tiste prve junijske noči pred sedmimi
leti ne spominjala, ko bi Martin kljub svoji ne-
ozdravljivi bolezn ne vstal, vzel izpod praga re-
volver, potem pa ga vso noč ni bilo domov. Martin
ni bil sam, ki tisto junijsko noč niso spali, marveč
jo prebedeli na delavskih vrtovih pred Vipavčovo
gostilno, skriti in pripravljeni na »sprejem« Ku-
rovih Orjunašev.

Toda teh ni bilo, ker so se bali prevelikega šte-
vila delavcev, ki so jih pričakovali na dohodih k
Vipavčevi gostilni in na dogodih k Delavskemu do-
mu. Nekdo jih je moral obvestiti (»Morda sam Ma-
rej,« je trdil Martin) in orjunaši so raje popiveli
do jutra v bivši Kumrovi gostilni in slavili svoje
trboveljsko »junaštvo«, umor trboveljskega delavca
Fakina, ki so ga »kaznovali s smrtjo v imenu svoje
jugoslovanske pravice«, kakor so govorili. Kmalu
potem so se ti »smrtoglavci«, kakor so jim pravili
delavci zaradi lobanje in dveh prekritih kosti
pod njo na njihovi črni zastavi in prav takih znakih
na njihovih uniformah, unesli, saj so bili tepeni že
v Trbovljah in trboveljskih revirih, pa tudi tu v
železarskem revirju so morali zaradi delavske pre-
moči stisniti rep med noge, svoje delovanje pa pre-
nesli na sestavljanje »črnih list«, ki jih je svojčas
sestavljal Kumer za tovarniško gospodo in na ka-
tero so prišli malodane vsi, ki so se drznili njegovi
orjunaški četi postaviti po robu.

Vsega tega Ana ne ve, pa tudi ne razmišlja dolgo
o tem, marveč samo mimogrede, potem pa te misli
izžme iz sebe s kosom perila, ki ga pere in ožema.
Zdaj ne misli več na Kumro — razbijača železni-
čarske stavke v revirju ne na Kumro — Orjunaša
ne na Kumro, sedanjega zagriženega režimovca in
najbolj jugoslovanskega Jugoslavana v revirju, ki
bi dal najraje pred zid slehernega, ki se po narod-
nosti še prišteva k Slovincem, ki jih po Kumrovi
ni, ker tako zahtevata kralj Aleksander in general
Petar Živković, ki hočeta ustvariti jugoslovanski
narod z enim samim jezikom, razumljivo, srb-
skim...

Obisk v tehniškem muzeju jeseniške železarne

Odnos do naše revolucionarne preteklosti je hkrati odnos do naše revolucionarne sedanjosti in prihodnosti, kar pomeni, da gre ob tej ugotovitvi za kontinuiteto naše ljudske revolucije (misli iz zadnjega kongresa ZZB NOV Slovenije).

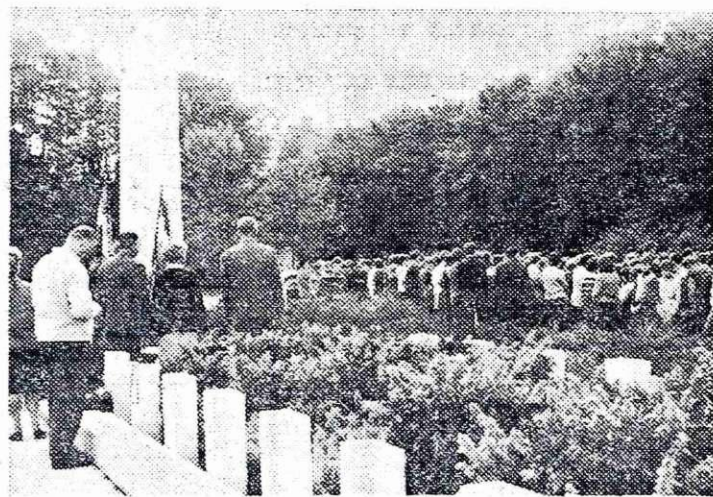
S temi mislimi sem se napotil v Tehniški muzej naše Železarne v oddelku delavskega gibanja in NOB, o katerem obstoju oziroma nadaljnjem razvoju imajo posamezniki kaj čudno mišljenje. Samo bežen sprehod skozi prostore, kjer imajo hranjenih (deponiranih) čez 1.000 eksponatov (predmetov), 30.000 dokumentov in 8.000 fotografij, me je prepričal o izrednem delu, ki ga je opravil Tehniški muzej s svojim oddelkom, za relativno zelo majhen denar in s pomočjo ljudi v relativno kratkem času. Škoda le, da je vse to zgodovinsko bogastvo strpano po omarah in predalih in ne dostopno širšemu krogu obiskovalcev. Če upoštevamo, da letno obišče Tehniški muzej čez 13.000 učencev in dijakov raznih šol ter drugih obiskovalcev, se nam šele pokaže velika škoda, da zaradi pomanjkanja prostorov ni mogoče urediti tudi teh zbirk, ki bi jih vsi ti številni obiskovalci z veseljem ogledali. Obiskovalec bi prav gotovo dobil popolnejšo sliko o razvoju železarstva in o vlogi človeka — delavca v tem razvoju, pa tudi bolj pravilno bi znal ocenjevati progresivno

dejavnost generacij pred njimi.

Res je, da večina teh obiskovalcev pri pouku zgodovine in pri drugih predmetih spoznava družbeno življenje, vendar pa ne bi smeli pozabljati, da je ogled takih razstav pomembno dopolnilo pouku. Še več. Muzejske zbirke, v katerih je poudarjena vloga človeka, so zelo prepričevalno sredstvo v boju proti individualistično anarhičnim pojavom, ki se pri mladih večkrat kažejo v raznih negativnih pojavih ali pa v neveri v kakršnikoli življenjski smoter in v vrednost človeškega življenja sploh. Ali ni ravno v razvoju delavskega gibanja in v naši revoluciji ter v tehničnem

razvoju železarstva najbolj prepričevalno izražen smoter človeka?

Vse to prepričevalno govori o tem, da bo potrebno oddelku delavskega gibanja in NOB razvijati skladno z razvojem tehniškega oddelka. To pa praktično pomeni čimprej zagotoviti muzeju prostore, v katerih bo oddelku lahko razstavil vsaj del svojih eksponatov, dokumentov in fotografij. To pa je prav gotovo naloga širše družbene skupnosti in ne samo železarne. Mnogim krajem s tako bogato zgodovino bi bila tako popolna muzejska zbirka v ponos, nam pa je največkrat v breme, ker je pač potrebno vsako leto odšteti nekaj družbenega denarja.

Se nekaj dni nas loči od dneva mrtvih in čas je, da pričnemo z urejanjem grobišč in spominskih obeležij padlih borcev NOB. Pri tem nam je lahko za zgled grobišče v Radovljici.

Izjema in izjeme

Tisti, ki so ga poznali, so zatrjevali, da ga politika ne briga. Še več, trdili so celo, da mu je kaj malo mar usoda domovine.

Pa je prišla novica o okupaciji Češkoslovaške. Globoko se je zamislil v tragedijo bratskega naroda.

Naslednji dan je bral zaključke predsedstva in izvršnega komiteja ZKJ.

In tam je pisalo, da se bomo Jugoslovani uprli vsaki agresiji, pa naj pride od koderkoli.

In če do tega res pride? Kam potem?

Spomnil se je, da nima vojnega razporeda. Ni čakal, ni omahoval. Potrkal je na vrata oddelka za narodno obrambo pri občinski skupščini in vprašal: »Tovariši, kaj mi ne zaupate? Zakaj nimam v vojaški knjižnici vojnega razporeda? Kam naj grem, če bo...?« Besede vojna si ni upal spregovoriti.

Tovariši na občini so mu dali vse podatke, ki jih je zahteval. Bil je to neki jeseniški zdravnik. In »zlata« izjema. Veliko je tovarišev brez vojnega razporeda, a nihče ni vprašal, kam bo šel, če bo domovina v nevarnosti. Kje bo njegovo mesto. Zdravnik pa je to vprašal.

Ob tem primeru sem se spomnil o uspehu vojaške vzgoje rezervnega starejšinskega kadra.

Albin Polk, načelnik oddelka za narodno obrambo pri občinski skupščini Jesenice, je ondan na nekem sestanku povedal, da učinek obrambne vzgoje občanov ni enak finančnim izdatkom za te namene. Za primer je navedel,

da je bilo lani o temi radio-loška kontaminacija 14 predavanj v različnih krajih občine, ki jim je prisostvovalo 507 občanov, na petnajstih predavanjih o obveščevalni službi v svetu je bilo 908 občanov in na 13 predavanjih o vsesplošni ljudski vojni in narodni obrambi 484 ljudi. Na 42 predavanjih je bilo komaj 1.800 občanov, stroški za predavanja pa so znašali 533.000 S din. Predavanja so bila obvezna za rezervne oficirje in podoficirje, kljub temu pa 60 oficirjev in podoficirjev ni bilo niti na enem predavanju. Na Jesenicah so bili glede tega dosledni. 56 rezervnih oficirjev in podoficirjev se je zagovarjalo pred sodnikom za prekrške, kar je lahko prava sramota za prizadete (le redki so bili opravičeno odsotni).

Vprašanje obrambne vzgoje in obrambe domovine ne more biti stvar prostovoljnosti, dobre ali slabe volje tega ali onega rezervnega oficirja ali podoficirja, ki so mu v miru in vojni zaupane pomembne naloge.

Pa se še enkrat spomnim na zdravnika, ki ga je skrbelo, kam bo moral iti, če bo domovina v nevarnosti.

Po delih cenimo ljudi.
J. Vidic

Misel

Navadno menijo, da naj-uspešnejše napreduje tisti, ki zna ugajati; toda tisti, ki se zna dolgočasiti, napreduje z mnogo večjim uspehom. Vse uspehe v sreči in pri ženskah pojasnjuje skoraj izključno umetnost v dolgočasenju.

Chamfort

Stanje v skladih zdravstvenega zavarovanja letos in prihodnje leto

(nadalj. iz 6. in 7. str.)
vila bi se predvidoma zmanjšali za 1,3%, kar pa je glede na podatke iz leta 1967 in 1968 nemogoče predvideti.

Glede na stanje predvidenih zdravstvenih skladov za leto 1969, so zelo različna predvidevanja glede povečanja. Sedem skupnosti predvideva povečanje izdatkov za zdravstveno varstvo, dve pa zmanjšanje. Predvideva se večje povečanje izdatkov za zdravniške preglede od predvidenega povečanja izdatkov in za zdravljenje v stacionarnih zdravstvenih zavodih. Tu bi morali zdravstveni centri presoditi, koliko so predvidevanja večjega povečanja izdatkov za zdravniške preglede utemeljena.

Pri načrtovanju porasta denarnih dajatev bi bilo treba upoštevati porast osebnih dohodkov v predhodnem letu, enako bi bilo treba upoštevati, da odstotek izostankov z dela v letu 1969 ne bo nižji od odstotka izostankov v letu 1968, ki je bil v prvih osmih mesecih 4,53%.

Načrtovani skupni dohodki v višini 707.864.000 N din ne bodo pokrili skupnih iz-

datkov v višini 711.619.000 N din zaradi predvidenega pomanjkljaja v komunalni skupnosti Celje.

Predvidevanja o denarju za pokritje obveznosti skladov zdravstvenega zavarovanja delavcev v letu 1969 je republiški sekretariat gradil na ocenah potrošnje v letu 1968, ki bo verjetno višja kot jo predvidevajo komunalne skupnosti.

To se lahko sklepa iz naslednjih dejstev:

— vse komunalne skupnosti še niso obračunale obveznosti do zdravstvenih zavodov, ker tečejo v večjih primerih še sedaj arbitražni spori in še niso sklenjene pogodbe. Tako teče arbitražni spor tudi za komunalno skupnost Kranj;

— skladi zdravstvenega zavarovanja že izkazujejo za zdravstveno varstvo večje izdatke od predvidenih. Izdatki denarnih dajatev v primeru bolezni nad 30 dni presega predvidevanja v finančnem načrtu za leto 1968.

Na tej osnovi sklepa sekretariat za zdravstvo SRS, da bodo izdatki skladov zdravstvenega zavarovanja

delavcev znašali 700 milijonov N din in se bo ob zaključku poslova leta povzpela pomanjkljaj na okrog 20 milijonov N din. Po uporabi obvezne rezerve bi ostalo še nepokrito 9,2 milijona N din. Za pokritje tega bo potreben izredni dodatni prispevek v višini 0,11%. (Za primerjavo navajamo, da je popračna stopnja izrednega prispevka predpisanega v SRS v letu 1968 znašala 0,35 %).

V finančnih načrtih za leto 1969 je treba izhajati iz realizirane potrošnje skladov zdravstvenega zavarovanja v tekočem letu in kritja še nerealiziranega plačila že opravljenih zdravstvenih storitev ter težiti k temu, da se predvideni dohodki skladov pokrijejo z izdatki v prihodnjem letu. Pri tem je treba upoštevati porast stroškov zdravstvenega varstva v poprečju za 6,2% in sicer porast materialnih stroškov za 5% in porast osebnih dohodkov v globalu za 7%. Porast izdatkov za denarne dajatve v primeru bolniške odsotnosti z dela, ki traja nad 30 dni, za 7,7% (za toliko se je povečala osnova za izračun na-

domestila osebnega dohodka; v predvidenem odstotku se ni zajeto morebitno povečanje staleža).

V obvezno rezervo naj bi se izločilo 3% skladov, najmanj pa 2% denarja, zbrane ga z osnovnim prispevkom. Obvezni prispevek zavarovancev k stroškom zdravstvenega varstva je predviden v višini 6,7% na celoten denar, ki ga bodo zato namennili skladi zdravstvenega zavarovanja (tolikšen odstotek bo v letošnjem letu uresničen z obveznim prispevkom — participacijo).

Če hočemo iz navedenih izhodišč zaključiti, kako naj bi v letu 1969 uporabili instrumente financiranja zdravstvenega zavarovanja, potem je treba najprej opozoriti na razlike v oceni porasta v masi osebnih dohodkov v masi, ki je vir zbiranja denarja iz osnovnega in dodatnega prispevka:

— komunalne skupnosti ocenjujejo, da se bo masa osebnih dohodkov povečala v letu 1969 za 5,4% in bo znašala skupno 9.345.970.000 N din,

— republiški zavod za gospodarsko planiranje in republiški sekretariat za finance pa predvidevata, da bo

masa osebnih dohodkov večja za 9%.

Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo se je pri oceni osnove za formiranje dohodkov skladov zdravstvenega zavarovanja delavcev odločil za realnejšo prognozo od obeh navedenih in predvidel, da se bo masa osebnih dohodkov povečala za 8% ter bo dosegla 9.345.970.000 N din. Iz tega sledi, da bodo morale komunalne skupnosti upoštevati dve osnovni varianti in sicer:

— večjo korekcijo osnovne prispevne stopnje navzgor v poprečju SRS za okoli 0,3%, ali pa manjšo korekcijo osnovne prispevne stopnje, ob istočasnem povečanju obveznega prispevka zavarovancev (participacije) pri pokritju stroškov zdravstvenih storitev in združevanju porasta višine denarnih dajatev za primer nezmožnosti za delo nad 30 dni.

V navedenih možnih izhodiščih bo potrebna načelna odločitev novih skupščin komunalnih skupnosti, kakor tudi razčlenitev za vsako komunalno skupnost posebej, tako da bi bile upoštevane specifičnosti, ki prihajajo do izraza na posameznih območjih komunalnih skupnosti.

Z. T.

Koristna novost obeh jeseniških osnovnih šol

V soboto, 19. t. m. je starše učencev, ki obiskujejo šolo na obeh jeseniških osnovnih šolah, prijetno presenetila nova oblika obveščanja staršev o učnem uspehu in vedenju učencev. Vsi učenci osnovne šole Tone Čufar in Prežihov Voranc bodo vsakih 14 dni prinašali domov v podpis razredniško obvestilo staršem o učnem uspehu in vedenju učenca. To je pravzaprav redovalnica v malem, v katero bodo razredniki vpisovali vsakih 14 dni vse ocene po predmetih, ki jih je učenec v tem obdobju dobil. Tako bodo lahko starši redno in tekoče zasledovali in kontrolirali uspeh svojih otrok v posameznih predmetih in jih tudi usmerjali in spodbujali.

To je zelo koristna novost tako za učence kot starše. Na učence bo to vplivalo spodbudno, ker bodo vedeli, da bodo starši o njihovem uspehu in vedenju obveščeni, čeprav starši ne bodo iz opravičenih ali neupravičenih razlogov prihajali na tedenske govorilne ure. Koristno pa tudi za starše, ker bodo lahko pravočasno vzgojno ukrepali in se ne zanašali na otrokova subjektivna mnenja o svojem položaju v šoli.

Seveda pa s tem ne odpadajo tedenske govorilne ure, ki naj tudi v bodoče pome-

nijo tesnejši kontakt med starši in pedagogi in kjer bodo starši lahko zvedeli tudi za vzroke eventualnih negativnih ocen ali vzgojnih problemov svojih otrok.

Javna redovalnica učencev obeh jeseniških osnovnih šol pa bo tudi spodbudno vplivala na pedagoge, da bodo tekoče preverjali znanje učencev in ne samo tik pred redovalno konferenco, kakor je v preteklosti tudi večkrat bilo.

Enotna uvedba novosti o obveščanju staršev na obeh jeseniških osnovnih šolah pa je obenem tudi pomemben element integracijskih prizadevanj obeh šol v organizacijskem in pedagoškem pogledu. Tudi ostale osnovne šole v občini naj bi sledile temu zgledu.

Proračun občine za leto 1968 pod predvidevanji

V ponedeljek, 21. oktobra je bila 18. redna seja sveta za družbeni plan in finance pri skupščini občine Jesenice. Navzoči so v prvi točki dnevnega reda razpravljali o poročilu o devetmesečnem pregledu dohodkov in izdatkov proračuna občine. Od predvidenih celoletnih dohodkov 11.736.950 N din je bilo v treh četrtinah leta zbranih 8.680.531 N din, kar pomeni 73,96 %. Po posameznih vrstah so dohodki naslednji:

	plan 1968	real. 9 mesecev	
prispevki	5.204.910	4.015.288	77,14 %
davki	4.016.600	2.607.202	64,91 %
takse	660.000	389.269	58,98 %
prispevki za uporabo mestnega zemljišča	1.600.000	1.523.096	95,19 %
drugi dohodki	147.867	38.103	25,77 %
prenešana sredstva	107.573	107.573	100 %
skupaj	11.736.950	8.680.531	73,96 %

Iz podatkov je razvidno, da so dohodki proračuna vključno s prispevkom za uporabo mestnega zemljišča, katerega sredstva se uporabljajo namensko in komunalne takse za cestna motorna vozila uresničena s 73,96 %, kar pomeni za 1,04 % pod predvidevanji. Čisti proračunski dohodki, to je brez upoštevanja obeh omenjenih prispevkov, pa so še nižji in predstavljajo izpad kar za 3,47 % od predvidevanj. Izmed glavnih vrst dohodkov so nižji predvsem dohodki od davkov in takse. V istem času je bilo zabeleženo vseh izdatkov v višini 8.670.252 N din, kar pomeni 73,87 % od predvidenih. Če lahko predvidevamo, da bodo dohodki od davkov v večji meri uresničeni v teh zadnjih mesecih letošnjega leta, po-

Založba Partizanska knjiga iz Ljubljane je pred začetkom šolskega leta izdala 40 in 60-listne zvezke z barvnimi motivi iz NOB na platnicah. Na šoli Tone Čufar smo že pred koncem šolskega leta 1967/68 objavili to novico ter priporočili učencem, naj ne kupujejo zvezkov v knjigarnah, ker bodo lahko v šoli kupili zvezke Partizanske knjige; le-ti so bili kasneje reklamirani še v TV-15. Objavljena je bila maloprodajna cena: 90 S din za 40-listni zvezek in 125 S din za 60-listni zvezek. Ustanovili smo prodajno zadrugo učencev, ki je naročila pri založbi 7000 zvezkov ter jih prva dva dneva novega šolskega leta z uspehom prodajala po zgoraj navedenih cenah, pri čemer se je priznani rabat stekel v skupno blagajno šolske skupnosti učencev.

Potem pa je nenadoma udarilo:

V kiosku podjetja Tobak na Plavžu so enake 40-listne zvezke z barvnimi motivi NOB na platnicah prodajali po 75 S din, torej za 15 S din ceneje kot v šoli. Ustavili smo prodajo ter protestirali pri Partizanski knjigi v prepričanju, da so nas grdo potegnili. Izkazalo pa se je, da založbe ne zadene nobena krivda; s fotokopijami dokumentov so nam dokazali, da so bili prodajni pogoji za nas in za Tobak precej enaki. Kar pa je pri vsem najbolj zanimivo:

Podjetje Tobak, ki je pri Partizanski knjigi kupilo vsega 8000 40-listnih zvezkov, je prodajalo te zvezke v lastno izgubo (5 S din izgube pri vsakem zvezku). V prodajo jih je dalo v vseh tistih krajih v Sloveniji, kjer so tudi šole kupile večje količine teh zvezkov. Urednik TV-15 je skušal pri Tobaku dognati, kaj jih je vodilo pri taki pro-

daji, pa ni dobil pametnega odgovora.

V vsakem primeru vzbujе takšna prodaja pri otrocih in pri starših sum, da skuša nekdo neupravičeno zaslužiti. Ker gre za izrazito vzgojni šolski pripomoček, ki naj bi pomagal gojiti tradicije NOB, bi bilo zaslužkarstvo s tem v zvezi še bolj obsojanja vredno. Zato je nerazumljiva prodajna cena v Tobakovem kiosku vzbudila razumljivo ostro reakcijo tako pri članih učiteljskega zbora kakor pri otrocih in starših.

Ker ne vemo, v katerem grmu tiči zajec, težko sodimo. Nelojalna konkurenca? Saj ne gre za trgovino, ampak za šolo. Skoraj si ne upamo verjeti v sklep, da je treba šoli oblatiti dobro ime.

Kakorkoli že, Tobak pri Partizanski knjigi ne bo mogel ničesar več kupiti, to so nam zagotovili. Kljub temu pa se nam je zdelo potrebno, da neprijetno zadevo z zvezki pojasnimo javnosti, predvsem staršem naših otrok.

Janez Svoljšak

Predavanje o bojih za našo severno mejo

V petek, 18. oktobra 1968, je znani slovenski zgodovinar in publicist Lojze Ude predaval 210 učencem 8. razreda osnovnih šol Tone Čufar in Prežihov Voranc o težavnih okoliščinah, v katerih so pred 50 leti potekali boji za našo severno mejo. Predavatelj, ki se je kot 22-letni poročnik prostovoljec sam udeležil teh bojev, je nanizal številne podrobnosti, ki so tehtno ilustrirale tedanji potek dogodkov.

Predavanja se je udeležila tudi skupina jeseniških borcev — prostovoljcev za severno mejo; mladina jih je toplo pozdravila.

Skupna seja obeh zborov skupščine občine Jesenice

V sredo popoldan je bila 16. skupna seja obeh zborov skupščine občine Jesenice. Po dnevnem redu, ki je obsegal kar deset točk, so navzoči odborniki razpravljali o vrsti vprašanj: o tržnem redu, o odloku o pridobivanju letnega materiala, o predlogu pogodbe o združevanju sredstev za poslovanje konzorcija za turistično izgradnjo v Kranjski gori in o izdaji garancijske izjave za najem posojila za dograditev smučarske vlečnice v Mojstrani. Na koncu so razrešili tudi načelnika oddelka za finance Franca Lavtežarja, ki bo na Jesenicah odprl samostojno odvetniško pisarno.

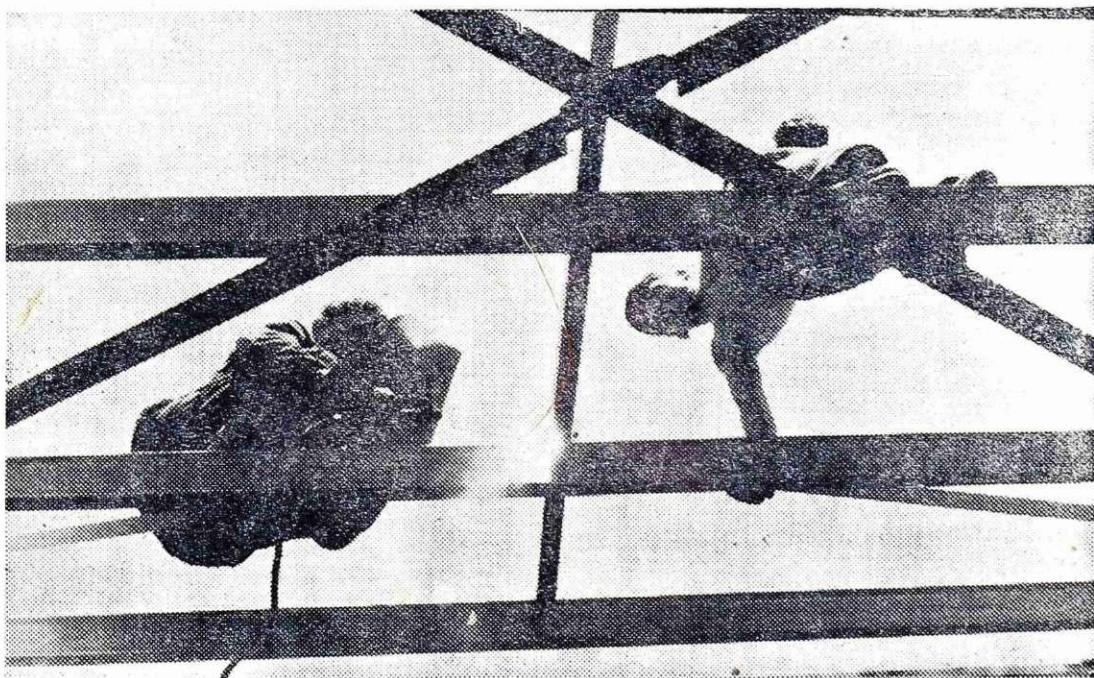
Z dnevnega reda pa so vzelj razpravo o določitvi najnižjega osebnega dohodka delavcem zaposlenim pri zasebnih delodajalcih in razpravo o prenosu ustanovitelskih pravic podjetja Jesenice — transport na SOB Jesenice in Ljubljana — Bežigrad, ker se niso urejeni vsi pogoji za sklepanje o tem.

T. L.

Dopisujte v Železarja

tem lahko tudi upamo, da bo celotni proračun občine zadovoljivo uresničen.

Na seji sveta so poleg reševanja prošenj za zmanjšanje ali odpis davka in pa zemljiških zadev razpravljali

Med nebom in zemljo

Pihalni orkestri jeseniških železarjev

Železarske Jesenice so po dolgoletnih željah in skoraj po enoletnem delu pripravljalnega odbora dobile enotni glasbeni korpus — pihalni orkester jeseniških železarjev. Obveljalo je spoznanje, da z razdrobljenimi godbami ne moremo doseči boljše kvalitete in da z razpoložljivim denarjem ne moremo pokrivati stroškov štirih pihalnih orkestrów. Združitev ali bolje rečeno ustanovitev enotnega pihalnega orkestra je bila nujna, če hočemo stopati vzporedno z ostalimi orkestri v Sloveniji v pogledu kvalitete. Tradicija železarske godbe je zelo stara, saj njena zgodovina sega nazaj v 19. stoletje, ko so v Bohinju ustanovili pri takratnih fužinah prvo železarsko godbo. S preselitvijo fužinskih obratov na Jesenice in Javornik se je tudi godba preselila in nadaljevala s svojim delom.

Med obema vojnama smo na Jesenicah imeli kar tri godbe poleg gasilske godbe na Hrušici. Jeseniške godbe so pripadale trem glavnim političnim strujam in v glavnem tudi delovale v okviru njihovih političnih manifestacij.

Takoj po drugi svetovni vojni sta delovali samo godbi na Jesenicah in Hrušici, kmalu za tem je bila ustanovljena javniška in potem še žirovniška godba na pihala. Zaradi raznešenosti kvalitete glasbenega kadra in zaradi drobljenj že tako skromnega denarja je razvoj godbe prehitel, da so kvaliteto nazadovale.

Te ugotovitve so že pred štirimi leti porodile misel za oblikovanje enotnega pihalnega orkestra, vendar so prvi koraki v tej smeri naleteli na prevelik odpor. Pri tem so v glavnem nasprotovale lokalistične tendence in pa strah, da bi ustanovitev enega pihalnega orkestra zavrla kulturno življenje DPD Svobod. Pri vsem tem pa se nihče ni oziral na kvaliteto rast pihalnega orkestra, katera bo brez dvoma v združenih silah veliko boljše. Kljub temu, da smo v začetku naleteli na odpor, je misel po združitvi živela naprej in nismo odstopili od akcije. Spremenili pa smo način dela, tako da smo začeli z akcijo za združitev pri samih članih obeh godb. Pustili smo tudi času, da naj dela za nas. Ko smo ugotovili, da je želja in prepričanje tudi mnogih godbenikov, da se ponovno lahko dvignemo v vrh amaterskih pihalnih orkestrów Slovenije le z enotnim pihalným orkestrom, smo v letošnjem letu začeli pospešeno delati na ustanovitvi pihalnega orkestra jeseniških železarjev.

Pripravljeni odbor je v času svojega dela imel vrsto sestankov z godbeniki, predstavniki kulturnih organizacij ter javniki kulturnega

in političnega življenja na Jesenicah, na katerih smo razpravljali o tem vprašanju. Plod tega dela je bil ta, da smo 19. oktobra imeli ustanovni občni zbor pihalnega orkestra.

Sam občni zbor godbenikov je pokazal, da naši napor niso bili zaman, pokazal je tudi to, da smo z zavlačevanjem ustanovitve enotnega orkestra mnogo zamudili, kar bomo lahko popravili samo s pospešenim delom v samem orkestru. Udeležba,

kakor tudi sama razprava na občnem zboru je pokazala, da ima novi pihalni orkester vse pogoje, da se počasi prebije na sam vrh slovenskih amaterskih pihalnih orkestrów, seveda ob pomoči vseh gospodarskih in političnih dejavnikov jeseniške občine.

Glavni cilj pihalnega orkestra je, da ob proslavi stoletnice obstoja železarne Jesenice s kvalitetnimi prireditvami da tej proslavi slavnostno obeležje.

Stane Torkar

Ali so novinarji res odgovorni za težavno stanje gledališča?

Na zadnji seji gledališkega sveta, ki je bila pred nekaj dnevi na Jesenicah, so obravnavali težaven položaj gledališča v zadnjem času. Seje sta se poleg članov sveta udeležila tudi načelnik oddelka za družbene službe pri skupščini občine Jesenice Pavle Dolar in predsednik sveta za kulturo, prosveto in šolstvo Jože Gazvoda. V prvi točki, ki je bila namenjena obravnavanju problematike, so posvetili precejšnjo pozornost pisanju dopisnikov in novinarjev v dnevnem časopisu. Iz poročila in razprave upravnik je bilo razvidno, da so na SOB Jesenice imeli več pripomb zaradi sestavkov, ki so bili objavljeni v Železarju, Glasu ter Ljubljanskem dnevniku in Tovarišu. Na seji so poudarili, da sama vsebina ni toliko problematična, kot pa naslovi teh sestavkov, za katere pa soveda gledališče ne more prevzeti nobene krivde, pač pa jih novinarji pišejo tako, da bralce opozorijo na sestavke. V prvem delu se je bila razprava precej ostra, omenjena je bila celo možnost, da bi gledališče prišlo v likvidacijo, v kolikor se sedanji položaj ne bi izboljšal.

Načelnik oddelka za družbene službe Pavle Dolar je menil, da očitno, češ da občina ne kaže zadostnega razumevanja za gledališče, ni na mestu.

Tudi položaj gledališča, kar zadeva nagajevanje, ni rožnat. Upravnik Srečko Tič je povedal, da je igralec dobil za 64 predstav, to je za priprave in nastope v vsem letu okrog 70.000 S din. Prav tako niso izplačali niti ene nadure, gledališče pa je dobilo od občine polovico manj denarja kot so predvidevali. Torej o morebitnem zniževanju osebnih dohodkov ne more biti govora. Kot že na prejšnji seji so tudi na petkovi poudarili, da bo gledališče kljub težki finančni situaciji ponovilo nekaj predstav še iz prejšnje sezone. Premiere pa ne bodo uprizarili, dokler ne bo rešen finančni položaj. Sicer na predzadnji seji gledališkega sveta ni bilo govora o ultimatu gledališča občini, toda iz pogovora, ki ga je

imel upravnik Srečko Tič na občini, na katerem je predstavniki občine zahtevali naj gledališki svet najprej razpravlja in sklepa o objavljenih člankih v časopisih, šele nato se lahko pogovarjamo o ostalih vprašanjih, pa res nastopa vprašanje, kdo je komu postavil ultimat.

V drugem delu seje so govorili še o sodelovanju gledališčnikov pri predvidenih proslavah dneva republike, 50. letnice smrti Ivana Cankarja, 50. letnice KPJ in 100. letnice Železarne.

-or

Učni uspehi na jeseniški gimnaziji

V četrtek, 17. 10. je bila na jeseniški gimnaziji seja zboru delovne skupnosti s predstavniki javnosti. Za novega predsednika zbora so izbrali prof. Vengusta. Glede na to, da se je preteklo šolsko leto zaradi popravilnih izpitov zaključilo šele septembra, so pregledali celotni uspeh dijakov. Ugotovili so, da je bil učni uspeh boljši kot leto prej, saj je letos izdelalo 94 odstotkov vseh učencev, medtem ko jih je lani le 83,2%. Vsekakor je bil najboljši IV. razred, v katerem so izdelali prav vsi učenci. K zaključnemu izpitu se je prijavilo 77, naredilo pa 74 dijakov. Naslednji najboljši razred je bil tretji z 98,5 odstotka, nato sledi drugi razred z 91,8%, kot zadnji pa je prvi razred z 89,9% dijakov, ki so uspešno zaključili razred. Poprčna ocena se je gibala od 3,32 v drugem, 3,38 v prvem, 3,56 v tretjem in 3,67 v četrtem razredu.

Tudi letos so morali tisti, ki so bili sprejeti v prvi letnik, opraviti sprejemni izpit. Snov tekstov iz matematike, slovenščine in angleščine je bila tokrat predpisana od republiškega Zavoda za šolstvo. Na seji zbora je bilo s tem v zvezi rečeno, da so bili ti kriteriji za spoznanje lažji od tistih, ki so jih doslej sami na šoli predpisovali. Od 88 prijavljenih izpita mesta položila le dva prosilca. Glede na tak uspeh so ugotovili, da prihajajo na gimnazijo na

film • film • film • film • film • film • film

Lamiel

Skoda! da je režiser in ko-scenarist Jean Aurel naredil to, kar je: verbalističen in amorfen film; imel pa je možnost narediti zanimiv film, zakaj že podatek, da je Lamiel posnet po nedokončanem delu velikega in nespornelega mojstra peresa Stendhala, pove, da ni izkoristil literarne predloge in tudi zategadelj, kakor bi dejal Orson Welles, ker »film postane šele takrat dober, ko postane kamera oko v glavi pesnika. Brez poezije je ves besedni zaklad suh, okoren, njegov vpliv na publiko je zelo omejen. Če film ni prežet s poezijo, postane mehancična posebnost in ga lahko prikazujemo edino kot nagačeno ptico!« Očitno je, da Jean Aurel še zdaleč ni bil pesnik.

Zakaj gre v Lamielu? Tema nikakor ni nenavadna, pač pa na čas (v 19. stol.), v katerem se odvija, pa vseeno konvencionalna: Življenje očarljive ali v pomanjkanju živčevje Lamiel, ki se s pomočjo podeželskega zdravnika Sansfina dokoplje do družbenega ugleda in se vplete v intrigantstvo ter banalno konča.

Pravzaprav se v tej fabuli skrivata dve osnovni poanti:

odnos do ljubezni in odnos do kariere. Junakinja, ki se v novo okolje ne more vživeti, jasno računa na svojo očarljivost in čutnost ter sprašuje, kakor kakšna loia: »Gu'est que ce l'amour?« (Kaj je ljubezen?) Pri svojem početju je celo zabavna in kmalu spozna, da je ljubezen »dejanje«. Torej želi si ljubezni, pa poprej niti sama ne ve, kaj je to. Ko pa proglasi ljubezen za dejanje, se res loti dejanja, ki jo pripelje v novo okolje. V ambientu petičnikov, željnih ljubimkanja, se znajde prav nasprotno kot je pričakovala. Deluje umirjeno in preudarno, nazavečajoč se, kako je pomembna.

Njej nasproti je postavljen dr. Sansfin, neizoblikovana vodena podoba karierista, ki si želi uspeti, čeprav je zaljubljen v Lamiel. In prav ta ljubezen — Lamiel — Sansfin, je slikana jakova, neprepričevalno, namesto da bi ji Aurel dal močnejši akcent. Verjetno je tudi sam Stendhal, ker je pač delo nedokončano, imel namen razvijati ta odnos in ga pripeljati do zaključka, ki ga je že nekje zapisal: »Ljubezen je prevara«. Zdi se, da je prav ta »prevara« pomembna, morda najbolj pomembna v cellem filmu, zakaj Sansfin je v trenutku, ko ga je Lamiel zapustila dejal, da je prevaran.

Torej režiserju ni uspelo, da bi idejnost razvijal, ampak se je zatekel rajši k polikromiji, baročni preoblačenosti, goli naravnosti, dolgočnosti in seveda komercialnosti — uspeha za vsako ceno. Kvaliteta, idejnost in bogastvo filmske materije pa so ostale zvečine — v nedokončanem Stendhalovem delu. Skoda! —na

Pred V. kongresom Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije

V januarju prihodnjega leta bo V. kongres Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Kongres bi moral biti že letošnjo pomlad, vendar so ga zaradi pomembnih republiških in zveznih posvetovanj in kongresov, ki so med drugim obravnavali tudi kulturo in o njenem nadaljnjem razvoju sprejeli tudi ustrezne sklepe in priporočila, preložili na prihodnje leto. Preložitev kongresa zaradi vsesplošne slovenske stagnacije ljudsko-amaterske kulturne dejavnosti ni opravičljiva. Sicer pa je prav, da se ob pripravah na kongres nekoliko polemično pomudimo pri nekaterih vprašanjih.

Tako kot mnogim drugim organizacijam, je tudi kulturno prosvetnim organizacijam lastna slabost, da je še vedno prevelik razkorak med besedami in dejanji. Vzrok zato je ali v nezadostni aktivnosti ali v tem, do mnogo preveč besedičimo o kulturi in sprejemamo priporočila in resolucije, kaj bi morali, ne da bi pri tem upoštevali resnično stanje in možnosti na terenu. Pri tem mislim na organizacijsko-vodstveni kader, na strokovni kader,

na materialne možnosti in sploh na konkretno kulturno klimo na določenem terenu. Neupoštevanje realnih možnosti pri sprejemanju resolucij in programov je večkrat celo zaviralno vplivalo na delo kulturno prosvetnih organizacij. Tam, kjer občinska vodstva in osnovne organizacije kljub prizadevanjem, zaradi množice objektivnih pogojev niso mogla uresničevati sprejetih novih idej, misli ali predlogov, so začela

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

26. in 27. oktobra nem. barvni CS film VELIKA KAČA, v režiji Richarda Groschoppa, v glavni vlogi Gojko Mitić, ob 17. in 19. uri.

28. oktobra amer. film REBECCA, v režiji Alfreda Hitchcocka, v glavni vlogi Laurence Oliver, ob 17. in 19. uri.

29. in 30. oktobra franc. barvni CS film SEDEM MLADIH IN ENA, v režiji Bernarja Borderija, v glavni vlogi Jean Moore, ob 17. uri 19. uri.

31. oktobra italij. film VERDI, v režiji R. Matarazza, v glavni vlogi P. Cressoy, ob 17. in 19. uri.

1. novembra nem. barvni CS film LETEČI CUDEŽ, v režiji H. Leitnerja in R. Nusgruberja, v glavni vlogi Florian Bauer, ob 17. in 19. uri.

2. novembra angl. barvni film SHERLOCK HOLMES PROTI JACKU RAZPARAČU ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

26. in 27. oktobra franc. barvni CS film SEDEM MLADIH IN ENA, ob 18. in 20. uri.

28. in 29. oktobra nem. barvni CS film VELIKA KAČA, ob 18. in 20. uri.

30. oktobra italij. film VERDI, ob 18. in 20. uri.

31. oktobra in 1. novembra franc. barvni CS film PUSTOLOVŠČINE V ISTANBULU, ob 18. in 20. uri.

2. novembra franc. barvni CS film NE RAZBURJAJMO SE, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

26. oktobra franc. barvni CS film NABOJ V SRCE.

27. oktobra amer. barvni CS film KORAKI REVOLVERA SEV.

31. oktobra nem. barvni CS film VELIKA KAČA.

2. novembra franc. barvni CS film PUSTOLOVŠČINE V ISTANBULU.

Kino KRANJSKA GORA

26. oktobra franc. barvni CS film LAMIEL.

27. oktobra franc. barvni CS film PUSTOLOVŠČINE V ISTANBULU.

31. oktobra franc. barvni CS film SEDEM MLADIH IN ENA.

1. in 2. novembra nemški barvni CS film VELIKA KAČA.

Kino ŽIROVNICA

27. oktobra franc. barvni CS film LAMIEL.

3. novembra nem. barvni CS film VELIKA KAČA.

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in obratovodjem valjarne Bela — linija rezanja štekel se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in darilo v času mojega bolovanja.

Stanko Župec

PREKLIC

Preključujem in obžalujem vse besede in dejanja, ki sem jih storil v noči 12. 10. 1968 ter se zahvaljujem družinam Resnik in Šolar, ker sta odstopili od tožbe.

Janko Penca

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem sindikalnemu odboru GEŽ za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času bolovanja.

Ajša Grvala

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije železarne Jesenice in sindikalnemu odboru upravnih služb se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč in brezplačno letovanje v Biogradu.

Silva Primožič

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru Ivarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni.

Rudi Rebolj

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega moža in očeta

PETRA SKOPCA

se zahvaljujem vsem, ki so mi v tem težkem trenutku pomagali. Iskrena zahvala tov. Janezu Zupanu, Tončku Mežnarcu, Janezu Iskra in Božu Sudjukoviću.

Najlepše se zahvaljujem njegovim sodelavcem za poslednje spremstvo na njegovi zadnji poti, za govor ob odprtem grobu in denarno pomoč.

Zahvaljujem se vsem sosedom, sorodnikom in znanecem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

Zalujoči: žena Anica in hčerka Darinka

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega draga moža

RUDIJA RAVNIKARJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so se od njega poslovili, ga spremlili na njegovi zadnji poti ter z mano sočustvovali. Iskrena hvala vsem dobrim sosedom, ki so mi tako nesebično priskočili na pomoč ter darovali denarno pomoč namesto venca. Posebna zahvala tudi terenski organizaciji za venec.

Zalujoča žena Francka

OPOZORILO STANOVALCEM V SAMSKIH DOMOVH

Opozarjamo stanovalce v samskih domovih železarne Jesenice, posebno tiste, pri katerih se ugotavlja uporaba električnih kuhalnikov ali pečic, da ni dovoljeno po določilih hišnega reda v teh stanovanjskih prostorih uporabljati električne kuhalnike ali pečice.

Obstaja možnost požarov, poškodba sobnega inventarja. Da ne bi prišlo do nepotrebnih poškodb ali žrtev, prosimo stanovalce v samskih domovih železarne Jesenice, da do 30. oktobra 1968 odstranijo električne kuhalnike in pečice.

Vsi stanovalci v samskih domovih železarne Jesenice morajo strogo spoštovati obstoječi hišni red za samske domove in samske sobe železarne Jesenice, ki v členu 7 točka 12 pravi:

»Stanovalcem ni dovoljeno v stanovanjskem prostoru samskega doma ali naselja delati lastne električne vode, uporabljati električne kuhalnike, pečice in podobno.«

Železarna Jesenice — gostinska enota Železar ne bo priznavala nikakršnih intervencij v zvezi z gornjim javnim opozorilom, temveč bo stanovalca, ki bo kršil to opozorilo prijavila pristojnemu organu za prekrške oziroma takemu stanovalcu odpovedala pravico bivanja v samskem domu.

Železarna Jesenice
Gostinska enota Železar

OBVESTILO

Gostinska enota Železar železarne Jesenice obvešča in naproša člane delovne skupnosti železarne Jesenice, ki so letos preživljali svoj redni letni dopust v počitniškem domu v Biogradu na moru, da lahko dvignejo izgubljene ali pozabljene osebne predmete v počitniškem domu v Biogradu na moru, v dneh od 21. do vključno 26. 10. 1968 od 8. do 12. ure v skladišču kadrovskega doma železarne Jesenice.

Med izgubljenimi ali pozabljenimi predmeti so: denarnica z manjšo vsoto denarja, otroške igrače, športni rekviziti, žensko in moško perilo ter drugi predmeti za osebno uporabo.

Sporočamo, da bomo predmete, ki do 26. 10. 1968 ne bodo dvignjeni, komisijsko odstopili prek ustrezne socialne službe oziroma podarili socialno šibkim osebam.

Gostinska enota Železar
Železarna Jesenice

TVD PARTIZAN JESENICE

obvešča javnost, da se je pričela

REDNA TELOVADBA

v domu TVD Partizan na Jesenicah po naslednjem vrstnem redu:

VSAK TOREK IN ČETRTEK ZA ŽENSKO ODDELKE
VSAKO SREDO IN PETEK ZA MOŠKE ODDELKE, in sicer:

cicibani — cicibanke	od 17.45 do 18.45 ure
pionirji — pionirke	od 18.45 do 19.45 ure
mladinci — mladinke in člani — članice	od 19.45 do 20.45 ure

Starši in vzgojitelji! Pošljite mladino v telovadnico!

Upravni odbor

ZAHVALA

Kolektivu jeklolivarne se iskreno zahvaljujem za darila, ki sem jih prejel na poslovnem večeru ob moji upokojitvi. Lep večer mi bo ostal v trajnem spominu. Svojim dolgoletnim sodelavcem želim na delovnih mestih še veliko uspehov.

Janez Daksčofler

NAJDNA ZAPESTNA URA

V nedeljo, 20. oktobra je bila v popoldanskih urah v Ukovi najdena moška zapestna ura. Lastnik jo lahko dobi pri Ludviku Ravniku, Cesta bratov Stražišar 5, Jesenice.

stagnirati. Pri tem imam v mislih tudi zaključke predhodnih kongresov Zveze Svo. bod oziroma Zveze kulturno prosvetnih organizacij.

Ta vprašanja so v tesni povezavi s kadrovskim sestavom republiškega vodstva. Kadrovske sestave organov republiške Zveze kulturno prosvetnih organizacij je bil vse preveč oblikovan na republiškem nivoju. Po zadnjem kongresu so dotedanji teritorialni sistem, po katerem so bili v republiških organih po večini aktivisti iz terena, zamenjali za predstavniški sistem, po katerem so bili v organih večinoma predstavniki raznih republiških organov. Razprave v takem vodstvu so bile preveč na profesionalnem nivoju, mnogo se je teoretiziralo in pretirano strogo ocenjevalo amaterizem in posamezna negativna odstopanja. Kritizirali so slabe repertoarje amaterskih dramskih družin in pevskih zborov, pojave čitalništva in drugo, niso pa ob-

ravnali resničnih pogojev v katerih delajo kulturno-umetniška društva, niti niso kritično presojali množice negativnih pojavov, ki so se in se še javljajo na profesionalnih nivojih. Pri tem gre za vprašanje množičnih izdaj skrajno umazane literature, slabosti v filmsko-programski politiki in produktivni kinematografiji, za odstopanja v politiki slovenskega radia in televizije itd. itd.

Ob vseh teh množičnih negativnih pojavih je nesmiselno kritizirati neko podeželjsko dramsko družino zaradi konservativno-sentimentalnega repertoarja? Se več. Mnogo se govori o delitvi dohodka amaterski kulturni dejavnosti po delu, po kvaliteti, s čemer se prav gotovo strinjamo, če bi ista merila veljala za subvencioniranje založniške dejavnosti, produktivne kinematografije, radia in televizije itd. Kajti, če bi ta merila veljala tudi tam, ne bi naš knjižni trg preplavalja-

la množična negativne in umazane literature, ne bi prišlo do takih negativnih koncesij v produktivni kinematografiji in drugje. To je celo neke vrste ironija ob tem, da so vsa družbena prizadevanja usmerjena k humanizaciji naših odnosov, k višjim etičnim ciljem, na drugi strani pa se javljajo z družbenim denarjem subvencionirane publikacije, filmi in drugo, ki nimajo s humanizmom in etiko nič skupnega.

To so prav gotovo vprašanja, o katerih bo kongres poleg drugih vprašanj moral spregovoriti. Na kongresu bo potrebno rešiti številna organizacijska vprašanja, potrebna bo dovolj kritična ocena ljudsko-amaterske dejavnosti v preteklem obdobju, v nobenem primeru pa ne bi smeli mimo obravnave kulture na Slovenskem na sploh in obsodbe vseh negativnih pojavov, ki jih je na področju profesionalizma mnogo več kot na področju amaterizma.

Prijeten večer za mnogo premajhen krog ljubiteljev gora

Mladi odlični nasledniki pionirjev našega planinstva iz treh triglavskih dolin Vrat. Krme in Kota Janeza Klinarja, Požganca, Gregorja Laha, Prckina, Franca Skumavca, Šmerca, Franca Urbasa, Alojza Rekarja, Janeza Hlebanja, Luksa in učenci Janeza Brojarja so zgodaj slovensko planinsko javnost opozorili na sebe.

Klavdij Mlekuš, Janko Azman, Zvone Kofler in Janez Brojar so v zadnjih letih kot svetli meteori zablisteli na našem planinsko alpinističnem nebu. Pred njimi danes niso več varne najtežje prepadne stene v domačih in tujih zahtevnejših gorah. Klavdij Mlekuš je duša in srce ter motor te odlične plezalne alpinistične četvorice iz Mojstrane, za njim pa nikakor nočejo zaostati tudi ostali trije. Mladi iz Dovjega in Mojstrane so pravi sinovi gora, izredno podjetno se uveljavljajo poleti in pozimi v domačih in tujih gorah. Ne boje se temnih in žugajočih previsov, snežnih opasti, potuhnenih megla in padajočega kamenja, ker so sposobni vse te objektivne težave in nevarnosti premagati in zmagovati tudi tam, kjer je težko in nevarno. Z neučakanimi koraki hite od uspeha do uspeha. Klavdij se je uveljavil pred leti, ko je skupaj z Matijem Koširjem preplezal prvenstveno smer v upadnici Črnega grabna v severni steni Triglava. Potem je šla njegova pot naglo in strmo navzgor. Pravilo pravi, da zgledi vlečejo! Kmalu so se mu pridružili ostali trije. Ta ubran kvartet ne pozna strahu in naporov, zmaguje doma in v tujih gorah. Doma so preplezali številne, skrajno ekstremno težke prvenstvene smeri v stebri severne stene Stenarja in prvo našo direktissimo v zahodni steni Stenarja. V zadnjih letih so poleg številnih prvenstvenih plezalnih smeri ponovili tudi vrsto drugih težkih plezalnih smeri.

Domače gore so jim kmalu postale mnogo pretesen stadion in arena za aktivno borbano udejstvovanje. Letos so hoteli prispevati svoj velik in pomemben delež k velikim

delovnim in življenjskim jubilejem slovenskega planinstva. Sredi poletja so prvič okusili veličino italijanskih Dolomitov v skupini Treh Zin. V najtežjih previsnih stenah so poželi ekstremne uspehe in segli po najtežje dosegljivih lovčikah svetovnega alpinizma. Preplezali so direktissimo, super direktissimo v veliki Zini in zapadni raz cortinskih vervec v zapadni Zini. Tu so odlično prestali ognjeni krst in stopili korak višje na lestvici našega in svetovnega alpinizma.

Njihova pot jih je vodila k še večjim uspehom. Preplezali so težki in zahtevni Walker steber v 1200 m severni steni Grandes Jorasses. Skupaj z odličnimi japonskimi plezalci in alpinisti in dvema tovarišema iz Ljubljane so plezalci in alpinisti ukrotili tudi zadnji, tretji problem Alp. S tem so dokazali, da so trenutno naši najboljši in veliko obetajoče jedro našega alpinizma. Pripravljeni smo, da še niso rekli zadnje besede in da so spo-

sobni nemogoče spremeniti v mogoče.

O teh velikih in pomembnih zmagah je zbranim planincem, plezalcem, alpinistom in gorskimi reševalcem z Jesenic 17. t. m. predaval Klavdij Mlekuš, ki je dokazal, da ni samo naš najboljši plezalec in alpinist, temveč tudi mojster besede in odlični fotoamater. Vsi maloštevilni poslušalci in gledalci, ki pa jih je bilo v predavalnici železarskega muzeja mnogo premalo za tako zanimivo in aktualno predavanje, so iskreno čestitali avtorju predavanja k velikim doseženim uspehom v domačih in tujih najtežjih stenah in razih ter grebenih in mu z aplavzom izrazili hvala in spoštovanje. Tolažilno pri tem je to, da so ob izostanku starejših gornikov napolnili dvorano naši mlajši gorniki, plezalci in alpinisti, ki so najboljše jamstvo, da bodo odlično nadomestili v vsakem pogledu starejše.

Na nadaljni predavateljski turneji po planinskih društvih in alpinističnih odsekih želimo odličnemu alpinistu in predavatelju kar največ uspeha, poslušalcem in gledalcem pa prijetnega zadovoljstva.

Zuro

Led je bil le prebit

Nedavno smo v železarju pisali o ljudskem troboju v atletiki, ki se že nekaj let dobro uveljavlja v večjih industrijskih in športnih središčih Slovenije.

Za izvedbo omenjenega tekmovanja se je letos odločila tudi komisija za šport in rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata železarne. Kaže, da odgovorni referenti v DE niso uspeli zainteresirati svojih sodelavcev za tako tekmovanje. Izjema so strojne delavnice, ki so na področju športa in rekreacije med najbolj aktivnimi v naši delovni skupnosti.

Tekmovanje v ljudskem troboju je bilo 11. in 16. oktobra. Nastopilo je le šest tekmovalcev in ena tekmovalka. Izven konkurence pa so sodelovali atleti in atletinje AK Jesenice.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

1. Andrej Podlipnik, strojne delavnice 1.505 točk
2. Janez Šmitek, odbojarski klub 1.462 točk
3. Jože Čebašek, strojne delavnice 1.336 točk
4. Zdravko Odar, strojne delavnice 1.098 točk
5. Slavko Bjelošević, valjarna Bela 804 točk
6. Branko Aleš, strojno vzdrževanje 621 točk

Za naše razmere so doseženi rezultati prvih treh uvrščenih zelo dobri. Lahko računamo na dobro uvrstitev celo v republiškem merilu.

Od deklet je nastopila samo Stanka Klemenc, strojne delavnice, ki je zbrala 972 točk. Upajmo, da jo prihodnje leto v tem tekmovanju ne bo strah zaradi samote. Prav bi bilo, če bi se ji pridružile vsaj nekaj aktivne športnice, pa tudi tiste, ki se še danes udeležujejo, vendar v drugih športnih panogah.

Kaže, da bodo prihodnje leto spremenjene propozicije tekmovanja za ljudski troboj. Tekmovanje naj bi se odvijalo prek LETNE SEZONE IN BI BILO LAHKO V OKVIRU TEKMOVANJA med delovnimi enotami. Ta sprememba daje boljše obete gle-

Doma nepremagani

Odbojkarji so nas spet razveselili z zmago 3:2 proti Metalcu iz Zagreba, ki je bil pred to tekmo samo enkrat poražen. Tako so Jeseničani doma premagali obe prvouvrščeni ekipi v ligi Fužinarja in Metalca in zdaj delijo 2. — 3. mesto skupaj z Metalcem. Doslej so osvojili 8 točk, vseh osem z zmagami na domačem igrišču. V prvem delu prvenstva v nedeljo igrajo zadnjo tekmo proti ekipi Branik — Hoče v Mariboru. Branik je močna ekipa, vseeno pa imajo naši možnost, da zmagajo, če bodo igrali kompletni in če bodo za to zastavili vse sile in znanje, ki ga imajo vsekakor precej.

V nedeljski tekmi so nastopili: Bergelj, Bogataj, Kavčič, Krevsel, Potočnik, Pristov, Rozman in Šmitek.

Prvi set je trajal kar 25 minut, čeprav je vse kazalo, da ga bodo domači hitro dobili, saj so vodili že 5:1, vendar so Zagrebčani hitro izenačili rezultat. Ko pa so spet prevzeli vodstvo z 10:5 in 14:8 je bilo jasno, da domačinom ta set ne bo ušel iz rok. Dobili so ga s 15:12.

Tudi v drugem setu se je situacija ponovila in domačini so vodili s 3:0, rezultat pa je bil izenačen pri 5:5. Ta set je trajal kar 20 minut, čeprav so ga domačini dobili

na največjo razliko s 15:8.

Z bojaznijo smo pričakovali tretji set, ki je že po tradiciji najbolj kritičen za naše. In res! V tem setu so gostje v začetku povsem dominirali na igrišču in Jeseničani niti enkrat samkrat niso prišli v vodstvo. Izgubljali so že s 13:4, ko so se vendarle zbrali in zmanjšali razliko, da je bil končni rezultat 11:15 za goste.

V četrtem setu sta se ekipi neprestano menjavali v vodstvu in to je bila res dobra igra za mučenje živcev. Rezultat je bil izenačen pri 14:14 in moralo se je igrati za razliko. Ekipi sta se borili za vsako točko, toda ob koncu so gostje le zmagali 16:18.

Prava drama se je začela v petem setu. V začetku je za domače slabo kazalo, saj so izgubljali že 2:4, 5:9 in celo 8:12. Gostje so pri vodstvu 11:12 imeli servis, toda Jeseničani so ga uspešno ubranili. Na servis je nato prišel Bergelj in tam ostal do konca seta in tekme.

Najboljši pri gostih je bil nekdanji reprezentant Pališaški in njegovi udarci so bili res vredni občudovanja.

Pri Jeseničanah so se z domiselnimi potezami odlikovali predvsem Potočnik, Krevsel in Bogataj, z dobrimi udarci Šmitek in Rozman, Bergelj pa v igri v polju.

Rebolj mladinski državni prvak v težki kategoriji

19. in 20. t. m. sta Boksarska zveza Srbije in boksarski klub Kablovi iz Svetozareva organizirala tretje tradicionalno tekmovanje za Mladinsko zlato rokavico Jugoslavije.

Na osnovi prijav, ki jih je zbirala Boksarska zveza Srbije, je posebna komisija izbrala iz vsake kategorije štiri najbolj primerne boksarje za polfinalna in finalna tekmovanja. Boksarski klub Jesenice je za to tekmovanje prijavil samo enega tekmovalca v težki kategoriji Jožeta Rebolja, katerega je komisija uvrstila med štiri v kategoriji.

Tekmovanje je trajalo dva dni. V soboto so bila polfinalna, v nedeljo pa finalna tekmovanja. Jeseničan Rebolj, ki je član boksarskega kluba Jesenice komaj eno leto, nas je na tem tekmovanju zelo uspešno zastopal.

V finalnem srečanju je v prvi rundi s tehničkim knokautom premagal od sebe težjega in bolj rutiniranega boksarja Zečevića iz Vrbasa.

Vsekakor je to lep uspeh mladega boksarja Rebolja in jeseniškega boksa, ki je šele v razvoju.

Z. F.

Z K

Danes otvoritev hokejske sezone

Z današnjo tekmo v hokeju na ledu med domačim moštvom in hokej klubom YVERDOM iz Švice, se začne letošnja hokejska sezona tudi na Jesenicah. V oktobru bomo lahko gledali še naslednja srečanja:

26. 10. ob 19. uri: mladinska reprezentanca PRAGE : JESENICE

27. 10. ob 17. uri: YVERDON (Švica) : Kranjska gora

29. 10. ob 17. uri: IK VASBY (Švedska) : JESENICE

31. 10. gostuje moštvo Jesenic v Celovcu, kjer se bo srečalo v okviru evropskega pokala s prvakom Avstrije KAC.

Hokej klub sporoča obiskovalcem hokej tekem, da letos ne bo kolektivnega članstva. Namesto tega bodo uvedene permanentne vstopnice za vse tekme letošnje hokejske sezone na Jesenicah. Cena take vstopnice bo 80 N din za vso sezono. V sezoni bo več kot 40 tekem in bo ta cena predstavljala več kot 50 % popusta za vsa srečanja.